

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 2
Kesäkuu
2013

Jääkärilippu saapuu Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon, Trinitatis kirkkoon, jossa ensimmäinen Jääkärilippu vihittiin ja siunattiin ja jossa jääkärit vannovat valan 13.2.1918.

s. 13

Lippua seuraavat Margareta Ehrman ja Raimo Latvala, jotka lukivat tilaisuudessa jakeita Raamatusta, sekä siunaustilaisuuden papisto.

Reserviläisliiton kevät- kokous Kokkolassa

Bjarne Kallis vastaanotti puheenjohtaja Mikko Savolan ja toiminnanjohtaja Olli Nybergin luovuttamana Reserviläisliiton viirin.

s. 20

Pauha pidettiin 12.–14. Kokkolan Lohtajalla

PAUHA-sotaharjoitus järjestettiin jo 13.kerran ja osallistujia oli ennätysmäärä, 410 henkilöä, joista reserviläisiä n. 300 ja Puolustusvoimiin tutustuvia nuoria n. 100.

s. 16

Jääkärien elämäntyö itsenäisyyden puolesta

Siteeraan otsikkona Jääkäripataljoona 27 Perinneyhdistyksen toimittaman kirjan nimeä. Siinä sanoin ja kuvin sekä karttapäi-roksin kerrotaan jääkäriiliikkeen synnystä ja kehittämisestä Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27 - nimellä tunnetuksi joukko-osastoksi. Parhaiten jääkäriemme historiasta tunnetaan heidän kotiinpaluunsa Vaasaan 25.2.1918. Tuo hetki oli kaiken kärsimyksen ja odotuksen hui-pennus, jääkäriemme jopa kol-me vuotta kestäneessä koulutus-jaksossa Saksassa – Lockstedter Lageri'ssa ja eri rintamaloikoil-la 1. maailmansodan aikana.

Tuosta historiallisesta ko-tiinpaluun hetkestä on kulunut 95 vuotta. Olemme matkalla kohti merkittävien tapahtumi-en 100-vuotismuistoa. On itse-näisyysjulistus, Jääkärimarssin

ensiesitys, Vapaussodan alkaminen – Tammisunnuntai – jääkärien ko-tiin paluun hetki ja Vapaussodan päättymisen paraateineen. Tuleviin tapahtumiin liittyen Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ja Jääkärisäätiö ovat laatineet kattavan suunnitelman, jossa eri vuosille on omat teemansa.

Kuluvan vuoden alkupuoliskol-la on järjestetty kolme merkittävää tilaisuutta, joissa jääkäriemme elämäntyön merkitys on noussut sille kuuluvan arvoonsa.

Helmikuun 26. päivänä Hä-meenninnassa oli uusitun jääkäri-lipun juhlallinen nautustilaisuus. Hieno ja arvokas juhla paraatei-neen, jossa juhlaansaa oli todella paljon. Ensimmäisen naulan kiin-nitti puolustusvoiman komentaja, kenraali Ari Puheloinen. Myös Vaasan kaupunki oli edustettuna tuossa juhlallisessa tilaisuudessa, kaupunkineuvos Håkan Nord-

mannin kiinnittäessä jääkärien kotikaupungin naulan. Hieno ja merkittävä huomionosoitus Vaa-san kaupungille.

Huhtikuulla Kauhavan Kortes-järvellä – tuossa kunniakaassa jääkäripitäjässä – järjestettiin 16. Jääkäriseminaari. Myös sen anti oli kattava. Professori Kari Hok-kasen laaja ja syvälinen esitel-mä valotti jääkärien kotiinpaluun merkitystä, niin vapaussodan ratkaisuun laillisen hallituksen voitoksi kuin puolustusvoimain muodostamiseksi ja kehittä-miseksi. Vastaavasti Myökö Levä-niemen esitelmä nk. Vimpelin kurssista, jota pidetään reser-viupseerikoulutuksemme alkuna sekä Lappajärven Ratsukoulusta oli laaja ja sisältörikas.

Kesäkuun ensimmäisellä vii-kolla vietettiin Latvian Liepa-jassa, tuo jääkäriemme Libaus, uusitun Jääkärilipun siunausti-

laisuutta. Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon – Trinitatis katedraa-liin, oli kerääntynyt lähes sata-viisikymmentä jääkäriperinteen vaalijaa. Mukana oli runsaasti jääkäreiden lapsia ja lastenlap-sia sekä muita sukulaisia. Tuo yli 250-vuotias pyhäkkö liittyy keskeisesti maamme itsenäisyy-den aamunkoittoon. Itsenäisen Suomen puolustusvoimien en-simmäinen joukko-osastolippu – Jääkärilippu - vihittiin 13.2.1918 Antti Isotalon toimiessa lipun kantajana ja jääkärit vannoivat sotilasvalan Suomen lailliselle hallitukselle juuri tässä kirkossa.

Nyt pidetty siunaustilaisuus oli erittäin juhlallinen hetki. Kirk-koväen noustessa seisaalleen Jääkärilippu saapui kirkkoon. Urut soivat kaikille tuttua Martti Lutherin ”Taisteluvirttä”, ”Juma-la ompi linnamme”. Virttä, jota kaikki voivat veisata, niin suo-

meksi kuin ruotsiksi tai yhtä lailla saksaksi.

Kenttäpiispa Hannu Särkiön puhe ja Jääkärilipunlipun siu-naus johdattaa ajatukset vuo-teen 1918. Erityisesti jääkärei-den jälkipolvet kertoivat ajatel-leensa isäänsä tai isoisäänsä 95 - vuotta sitten tuossa samassa kirkossa. Myös maavoimien komentajan, kenraaliluutnant-ti Raimo Jyväsjärven puhe oli jyrkää tekstiä.

Meillä tämän päivän suoma-laisilla on arvokas perintö vaa-littavana. Jääkärien elämäntyö itsenäisyyden puolesta. Kal-leinta mitä kansakunta omistaa on vapaus. Se on ansaittava jo-ka päivä.

Raimo Latvala

JP 27:n Perinneyhdistys
Vaasan osasto

Kenttäpiispa Pekka Särkiö pu-huu Jääkärilipun siunaustilai-suudessa. Toisena pappina on Dekaan Kalks Liepajasta.

Isänmaansa itsenäisyyden puolesta ensimmäisinä kaatu-neiden suomalaisten jääkärien viimeinen leposija Gallingin sotilashautausmaalla, johon on siunattu Alfred Hyytinen, Max Kronqvist ja Ilmari Pah-kajärvi. Patsaan on pystyttänyt Wiipurin Suojeluskuntapiiri.

Jääkärien valakirkko – Trinita-tis kirkko – joka on rakennettu vuonna 1758.

Suomen Puolustusvoimain edustajana tilaisuudessa puhui maavoimien komentaja kenraa-liluutnantti Raimo Jyväsjärvi.

Professori Kari Hokkanen:

Kotiinpaluu oli jääkäriliikkeen historian kohokohta

Koko jääkäriliikkeen historia oli pitkä, neljä vuosikymmentä lasketuna vastarintaliikkeen perustamisesta Ostrobotnialla 20.11.1914 ja viimeisen jääkäriin, kenraali Väinö Valveen kuolemaan 11.3.1995. Siinä ehti sisältyä hyvää ja huonoa, voittoja ja tappioita, loistoa ja kurjuutta. Kokonaisuudessaan se oli sankaritarina, kaikilta yksityiskohdiltaan ei ollenkaan.

Jääkärihistorian voi jakaa vaiheita kymmeneen vaiheeseen: lähtöön, koulutukseen, itärintamaan, epävarmuuden kuukausiin 1917, paluuseen, vapausotaan, voiton varmistukseen, sopeutumiseen rauhaan, viime sotiin ja veteraanivaiheeseen. Paluu ja sitä välittömästi seurannut vapausodan vaihe sijoittuvat tässä jaossa keskelle. Ne ovatkin jääkäriliikkeen historian tärkein ja kunniakkain vaihe. Pääjoukon paluu Vaasaan 25.2.1918 on sen kohokohta: silloin jääkäripataljoona oli suomalaisena joukko-osastona ensimmäisen ja viimeisen kerran paraatijärjestyksessä.

Paluuta edeltävät toimet olivat olleet valmistautumista suureen tehtävään, isänmaan irrottamiseen Venäjän yhteydestä, itsenäiseksi valtioksi. Tehtävä suoritettiin, eikä sen onnistuminen ilman jääkäreitä olisi ollut lainkaan selvää. He muodostivat lukuisimman osan valkoisen armeijan sotilaista, jotka olivat saaneet perusteellisen sotilaskoulutuksen ja rintamakokemusta. Jääkärit olivat pikaisesti kootun asevelvollisuusarmeijan välttämätön kouluttajajakaaderi ja vapausodassa korvamaton keski- ja alipäällystö.

Tämän myönsi Mannerheimkin, joka ns. jääkärikonfliktin aikana uhkasi erolla ja lausui: ”Minä en ole korvaamaton, jääkärit ovat”. Se oli paljon sanottu, vaikka ei liene ihan todeksi tarkoitettukaan. Mannerheimilla ei ollut tapana antaa kiistoissa periksi, mutta jääkäreille hän antoi - ainakin hiukan - myöten.

Jääkärien paluuta edeltävät vaiheet sisältävät paljon epäonnistumisia. Satoja jääkäreiksi lähteneitä karsiutui: toiset eivät sietäneet preussilaista kuria, kaikki eivät halunneet rintamalle Saksan armeijan osana, osa ei kestänyt sodan todellisuutta.

Venäjän maalisuon vallankumous 1917 aloitti jääkärien historiassa lähes vuoden kestäneen epävarmuuden ajan, jolloin ei tiedetty, olisiko paluuta kotimaahan sittenkään. Epävarmuus kuvastui kurittomuutena ja epäsuorana, varsinkin kun kotimaasta kantautui tietoja kärjistyvistä yhteiskunnallisista vastakohallisuksista. Monia huoletta joutuminen vapausodan sijasta kansalaisuuteen, jossa puo-

lenvalintakaan ei olisi ollut kaikille sama.

Saksankaan mieltä ei tiedetty. Kuninkaallinen Preussilainen Jääkäripataljoona 27. oli osa sen armeijaa, joka kävi yhä sotaa Venäjää vastaan, samaan aikaan kun Suomi neuvotteli hyvässä yhteisymmärryksessä yhteiselosta uuden demokraattisen Venäjän kanssa. Viikollisen puolelta, edes teoriassa, ei Saksa kouluttamaansa pataljoonaa päästäisi. Bolševikkien valtaannousu suunnalla, mihin sitten itsekin osallistui vahvan divisioonan voimin. Aivan kaikki jääkärit eivät enemmän kansalais- kuin vapausodaksi mieltämäänsä sotaan suostuneet, mutta ylivoimainen enemmistö kyllä.

Vapausodan loppu ja sitä seurannut ”puhdistusvaihe” ei ollut jääkäreillekään vain kunniaksi, eikä sopeutuminen rauhan ajan elämään kaikille ongelmattonta, valitsipa jääkäri sotapalveluksessa jatkamisen tai siviilielämän. Jääkäreitakin jakoi hallitusmuototaitelu, armeija koki 20-luvulla jääkärien käynnistämää upseerikriisiä ja 30-luvun fasismi kiehtoivat aika monia – jääkäri oli Ståhlbergin päämuiluttaja ja Mäntsälän kapinassa oli joitakin mukana. Mutta useimmat tekivät asiallisesti työnsä, tottelivat tasavaltaa ja kouluttivat tulokseksi itsenäisen Suomen armeijaa.

Toiseksi suuruudenajaksi jääkärien historiassa voi kutsua talvi- ja jatkosotaa, joissa heidän panoksensa jo komentajatasokin päällystössä oli suuri. Vielä tärkeämpää torjuntavoitoille oli heidän sekä armeijassa että suojeluskunnissa antamansa koulutus ja välittämässä henki. Sodan jälkeen jääkärit nauttivat veteraaneista korkeinta arvostusta – heti Marskin jälkeen. Aika kultaisi ikävät muistot ja kirkasti kauniit, niistä yhtenä kirkkaimpana paluun kotimaahan, Pohjanmaan kautta.

Käsittelen esitelmässäni jääkärien paluuta pitkältä matkaltaan kotimaahan, suorittamaan sitä tehtävää, jota varten olivat Saksaan lähteneet, joka aikaisemmin ja joka vähän myöhemmin. Useimpien kohdalla siitä tuli helmikuun 25. päivänä tänä vuonna 95 vuotta.

Se oli monella tavalla jääkäriliikkeen dramaattisen historian kohokohta. Sen mahdollistamiseksi tuhannet isänmaallisesti ajattelevat suomalaiset – muutkin kuin ne pari tuhatta nuorta miestä, jotka Saksaan olivat lähteneet – olivat tehneet kolmen vuoden ajan

Professori Kari Hokkanen luennoi Kortesjärven jääkäriseminaarissa 21.4..

raskasta ja vaarallista työtä ilman että onnistumisesta voitiin olla ollenkaan varmoja.

Kerron ensin lyhyesti jääkäriliikkeen historian ja asemoin paluuvaiheen sen kokonaisuuteen. Jaoin mielessäni jääkärien vaiheet 10 jaksoon: (1) lähtö (2) koulutus (3) itärintama, (4) epävarma odotus, (5), paluu, (6) vapausotaa, (7) ”voitonjuhlinta” (8) totuttelu rauhaan (9) toinen maailmansota ja (10) veteraanivuodet.

Paluuvaihe, jota siis käsitellen, asemoitu keskelle. Se on suuri käänne, suuren draaman kaunein kohta, voisi sanoa.

Draaman niissä näytöksissä, jotka edelsivät jääkäripataljoonan paraatia Vaasan torilla 26.2.1918 – ensimmäistä ja viimeistä, jolloin pataljoona osana itsenäisen Suomen armeijaa oli paraatikooppanossa – oli paljon sellaista, mitä ei mielellään suurta sankaritarinaa kerrottaessa haluttu muistaa. Valotan vähän niitäkkin, kun kertaillen jääkärien historiaa ennen Suomeen paluuta.

Samaa voi sanoa niistä vaiheista, jotka seurasivat jääkärien paluuta. Ei niissäkään kaikki mennyt siten kuin hyvä olisi ollut. Kuten jääkäriliikkeen historian kirjoittanut Matti Lauerma toteaa, tarpeettoman ankarana pääsi vapausodan viimeisissä vaiheissa jääkärienkin joukoissa irti kovuus ja kosto. Tehtiin monta turhaa ruumista, muitakin kuin Toivo Kuula.

Samaa on sanottava niistä kahdesta vuosikymmenestä, jolloin kotiin palanneet ja sotansa käyneet jääkärit mukautuivat elämään rauhan oloissa itsenäisessä Suomessa. Oli juonittelua ja upseerikriisiä, fasismikin veti muutamia puoleen-

sa: sekä Ståhlbergin muiluttajina että Mäntsälän kapinanjohtajina oli jääkäreitä. Toki valtaenemmistö totteli tasavaltaa ja teki kunnialla työnsä, osa armeijassa ja suojeluskunnissa, useimmat siviilitehtävissä.

Viime sodat sitten saivat kansakunnan antamaan jääkäreille täysimittaisesti sen tunnustuksen, joka heille kuului. Talvi- ja jatkosodassa jääkärien panos sekä jo komentajatasoin johtajinakin että antamansa koulutuksen ja siirtämänsä hengen kautta oli aivan ratkaiseva. Ja sotiin jälkeisinä vuosikymmeninä he kuuluivat arvostetuimpiin veteraaneihin – itsensä Marskin jälkeen heti seuraavina.

Jääkärihistoria on hyvin tutkittu, ja jääkärien ja aktivistien muistelmien virta oli vuolas. Kun se oli voittajien historiaa, sen antama kuva vähän vinoutuikin. Mutta jo kauan on ollut käytettävissä tarkkaa ja objektiivista tutkimusta, ylitse muiden mainitsemi professori Matti Lauerman massiivinen, yli tuuhasi vuinen kokonaisesitys Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27 (1966). Uudemmassa jääkärihistoriasta mainitsen vain Matti Lackmanin selvitykset ”marginaalijääkäreistä”, siitä runsaasta kolmanneksesta lähtijöistä, joka eriytyi ei pysynyt matkassa.

Hyvät kuulijat!

Kun jääkäri Heikki Nurmion kirjoittamassa ja Sibeliuksen säveltämässä Jääkärimarsissa lausutaan: ”satu uusi nyt Suomessa syntynyt on”, niin se kuvaa komeasti jääkärihistorian yhden piirteen.

Se oli todellakin paljolti kuin satua, ei järjellä selitettävää. Ne historiantekijät, jotka selittävät historian kulkua aineellilla

seikoilla, eivät kerta kaikkiaan löydä rationaalista selitystä Suomen jääkäriliikkeelle. Pari tuhatta nuorta miestä vaaransi tulevaisuutensa ja henkensäkin lähtemällä vieraaseen maahan, olosuhteissa, joissa he juridisesti syyllistyivät maanpetokseen, eikä paluusta ollut mitään varmuutta. Suureen vaaraan antautuivat myös heidän auttajansa ja värvääjänsä. Monia, joukossa vaikkapa Artturi Leinosen ja Vihtori Kosolan kaltaisia tunnettuja eteläpohjalaisia aktivisteja, rangastiin vankeudella tai Siperiaan karkotuksella.

Nurmio kirjoitti Jääkärimarsissa, kuinka ”koko onnemme kalpamme kärjessä on”. Jääkärien tilanne oli todellisuudessa vielä vaarallisempi: heidän onnensa oli paitsi heidän oman kalpansa, vielä enemmän vieraiden kalpojen kärjessä. Kuinka lopulta kävisi, riippui maailmansodan käännteistä.

Koko jääkäriliike syntyi siksi, että ensimmäisen maailmansodan syytminen elokuussa 1914 näytti tarjoavan edes jonkinlaisia mahdollisuuksia Suomen irrottamiseksi Venäjästä.

Alkoivat vapaaehtoisten ja värväytyneiden vaarallinen vaellus kohti Lockstedtia. Se oli kova koulu, jossa suomalaisista koulutettiin sotilaita preussilaisen mallin mukaan, tiukan ja tehokkaan. Ensimmäiset pari sataa tulijaa olivat etupäässä ylioppilaspireisteistä ja suurelta osalta ruotsinkielisiä. Mutta kun Saksa päätti laajentaa joukon vahvennetun pataljoonan kokoiseksi, yli 2000 mieheksi, käynnistyi Suomessa ns. suuri värväys. Enemmistö uusista tuli kansan syvistä riveistä. Pataljoona edusti siitä lähtien kaikkia kansankerroksia. Koulupohja vaihteli maistereista ja insinööreistä kiertokoulupohjaisiin hähätää lukutaitoihin, taloudelliset lähtökohdat sukurikkaista tyhjästäkuhiin.

Myös poliittisen ajattelun vaihteli. Oli ruotsinkielisten perheiden nuoria viikinkejä, nuorsuomalaisia aktivisti-herraspöitä, mutta myös tavallista rahvasta, alkioalais-tasavaltaisia maalaispoikia ja paljon työläisiä, joista melkoinen osa oli tutustunut työväenliikkeeseenkin sanomaan: useammat suuntautuivat sosiaalidemokratiaan, mutta muutama kommunismin suuntaan, kuten sitten havaittiin.

Runas kolmannes jääkäreiksi lähteneistä putosi joukosta, ennen kuin se pääsi palaamaan suorittamaan tehtävää, jota varten oli lähtetty. Osa huomasi jo Lockstedter Lagerin preussilaisissa äksisissä, että se ei ollut heitä varten.

Eivät kaikki kaikki halunneet lähteä itärintamalle, vaarantamaan henkeään Saksan puolesta. Rintamaosa,

jonne suomalaispataljoona sijoitettiin, kuului itärintaman rauhallisimpiin, ja vihollisen luodeista aiheutuneet tappiot jäivät vähäisiksi. Rintamakuukaudet kuluttivat kuitenkin jääkärien lukumäärää runsaalla sadalla sairauksien kautta. Myös henki kului ja kuri horjui ajoittain. Mutta toiseen vaakakuppiin, painavampaan, kertyi aito sotakokemus, joka sitten oli aivan korvaamaton tekijä vapaussodassa.

Eriytyisen vaarallinen jakso jääkärihistoriassa alkoi Venäjän vallankumouksesta maaliskuussa 1917 ja ulottui vuodenvaihteeseen 1918. Ei ollut enää sitä Nikolai Toista, jonka ”valapattisuus”, kuten sanottiin, oli käynnistänyt koko itsenäisyysliikkeen. Uusi Väliaikainen hallitus peruutti tsaarinhallituksen sortoimet, suuriruhtinaskunnan virkamiehet vaihtuivat, vallankumouksellisten surmaamaa Suomi-syöjää Seyniä seurasi kenraalikuvernööriä ystävällinen herra, amiraalisenaattia eduskunnan luottamusta nauttiva kotimainen hallitus.

Suomessa alkoivat valmistelut yhteiselosta uuden, demokraattiseksi muuttuvan Venäjän kanssa. Useimpien mielestä täydellistä itsenäisyyttä ei ollut syytä tavoitella, ainakaan vastoin Venäjän tahtoa. Kaikkien puolueiden edustajat keskustelivat myönteisessä hengessä uuden Venäjän johtajien kanssa.

Niissä keskusteluissa ei paljoa ajatuksia uhrattu pataljoonalliseksi nuoria miehiä Saksassa. Saksa oli myös uuden Venäjän vihollinen. Venäjä jatkoi läntisten ympärysväestöjen liittolaisena taistelua Saksaa vastaan. Suomalainen jääkäripataljoona oli osa Saksan armeijaa.

Se oli tuolloin kylläkin rintamalta pois vedettynä Libaussa, sekä saamassa jatkokoulutusta että tietynlaisessa kurinpalautuksessa. Ei vain Venäjän, vaan myös Saksan armeija oli käymistilassa. Sotaväsymys painoi. Sotilaat muodostivat neuvostojaan. Jääkäripataljoona ei ollut poikkeus.

16. Jääkäriseminaari avattiin juhlallisesti Jääkärimarssilla, joka perinteiseen tapaan kuunneltiin seisalleen nousten. Eturivissä toisena JP 27:n Perinneyhdistyksen puheenjohtaja, prikaatikenraali Pertti Laatikainen.

Suomalaisia painoi suuri epävarmuus. Jos Suomi ja uusi Venäjä löytäisivät aidosti toisensa, unohtuisvatko jääkärit Saksaan, josta sitten saisivat palailla jos tahtoisivat, retkeltään joka olisi osoittautunut tarpeettomaksi? Turhaankin oli kärsitty vilua ja nälkää ja yhä oltiin vieraalla maalla, jo kolmatta vuotta? Jääkärit halusivat kotiin, mutta kotimaan halu ottaa heitä vastaan ei ollut lainkaan varmaa, ja vielä vähemmän Saksan halu lähettää kouluttamansa ja varustamansa pataljoona edelleen vihollismaahan hallitusta tottelevaan Suomeen.

Tuo melkein vuoden pituinen epävarmuuden aika oli henkisesti raskasta aikaa. Kotimaasta kantautuvat tiedot kertoivat yhteiskunnallisten vastakohtaisuuksien kärjistyisestä. Moni jääkäri tunsu suurempaa myötätuntoa sosialistista osapuolta kohtaan. Ilmeni myös masennusta ja kurittomuutta.

Mielialan kohottamiseksi järjestettiin lokakuussa 1917 kirjoituskilpailu jääkärien omaksi mars-

siksi. Sen voitti luutnantti Heikki Nurmio.

Runo on täynnä uhoa ja uhmaakin: periksi ei annettaisi, vaikka ei varmuudella tiedettykään, kuinka jääkäreille kävisi ja vapautuisiko Suomen kansa. Melkoista uhoakin ladattiin mukaan, kun tähtäimeen asetettiin paitsi itsenäinen Suomi myös siihen liitettävät Viena ja Aunus ja alkuperäisissä sanoissa Virokin.

Vain jokunen viikko Jääkärimarssin kirjoittamisen jälkeen puhkesi Pietarissa bolsevikkien vallankumous. Se käänsi taas historian niin Suomen itsenäisyydelle kuin jääkäreillekin.

Vallan kaappannut Leninin hallitus halusi lopettaa sodan vaikka millaisin ehdoin turvataksaan vallassa pysymisensä. Saksa asetti ehdokseen Venäjän laajojen länsialueiden, Ukrainasta Suomeen saakka, irrottamisen Venäjästä ja liittäminen omaan vaikutusvyöhykkeeseen. Leninin oli suostut-

tava tunnustamaan Svinhufvudin senaatin pyytämä itsenäisyys. Se ei ollut tōdeksi tarkoitettu, mutta arvokas se silti oli Suomelle, koska vasta sitä seurasivat Saksan, Ranskan ja Ruotsin tunnustukset.

Jääkäreillä oli onnea, vaikka se ei heidän oman kalpansa kärjessä ollutkaan. Saksa, jonka voittoon luottaen jääkärieliike oli käynnistynyt, ei voittanut lopulta maailmansodassa. Se ehti kuitenkin voittaa Venäjän, jota vastaan jääkärit lähtivät sotimaan. Kummankin tappio, ensin Venäjän ja sitten Saksan, oli onni sekä Suomelle että jääkäreille.

On paradoksi, että vasta bolsevikkien vallankumous Venäjällä turvasi jääkärien paluun tekemään sitä, mitä varten he olivat Saksaan lähteneet.

On mahdollista, että jos Venäjä olisi kehittynyt sellaiseksi demokraattiseksi valtioksi, jota maaliskuun 1917 vallankumouksen tekijät ja sen asettama Väliaikainen hallitus suunnitteli, Suomi olisi tyttynyt elämään sen yhteydessä. Silloin jääkärit olisi joko unohtettu, mahdollisesti paheksuuttuina, vihollisen puolelle menneinä seikkailijoina. Mutta kävi toisin. Bolsevikkikumouksen jälkeen Suomi piti välttämättömänä täyttää irtiottoa Venäjästä.

Siihen se tarvitsi jääkäreitä. Saksa puydettiin heitä takaisin kotiin. Saksa suostui – tietysti omasta edustaan lähtien.

Suomi oli, kuten viimeistään marraskuun suurlakon aikana havaittiin, täyttää päättäjät joutumassa venäläisen vallankumoustartunnan kohteeksi. Saksa pelkäsi samaa, bolsevismin leviämistä omanikin sotaväsymeen ja nälkäisen kansan keskuuteen. Muuttuneessa tilanteessa Saksa piti tärkeänä padota bolsevismia tukemalla Suomen valkoisia. Svinhufvudin hallitus pyysi jääkäreitä – ja pian muutakin apua – Suomeen, ja Saksa suostui.

Tuolloin jääkäreille myös lopullisesti selvisi alkavan vapaustaistelun luonne. Sitä ei suinkaan käytäisi vain eikä edes pääasiassa venäläisiä vastaan, vaan ensimmäiseen toisia suomalaisia. Tämä seikka karsi vielä joukkoa pienemmäksi,

kun vasemmistolaisesti ajattelevia, yleensä työläistäustaisia kieltäytyi lähtemästä kansalaissotaan.

Mutta runsas 1200 jääkäreä osallistui vapaussotaan. Ei kovin suuri määrä armeijojen mitassa, mutta laadullisesti sitäkin merkittävämpi. Voidaan sanoa, että jääkärien saapuminen Suomeen ja erityisesti pääjoukon, yli 800 miehen kerralla, 25.2.1918 Vaasaan, sangen pitkälle ratkaisi sodan.

Jääkärit eivät kaikki tulleet keralla. Kuten sanoin, jo vuoden 1917 puolella oli Suomeen lähetetty jääkäreitä antamaan koulutusta suojeluskuntalaisille, ja heidän panoksensa vapaussodan ensimmäisissä tapahtumissa tammisunnuntain aatosta alkaen tammikuussa oli tärkeä. Merkittävä oli myös maaliskuun vallankumouksen vapauttamien kalterijääkärien panos. Etelä-Pohjanmaalla tunnetuimpia kouluttajajääkäreitä olivat Juho Heiskanen ja Kaapo Viitaharju. Ja tositapahtumien käynnistyessä he näyttivät esimerkkiä kokemattomille tovereilleen. Lauerma mainitsee esimerkkinä kaukavalaisen vänrikki Reino Vuolteen ripeän toiminnan Seinäjoen varuskuntaa aseista riisuttaessa. Muitakin esimerkkejä voisi osoittaa.

Ennen pääjoukkoa tuli vielä pienempi 80 miehen etukomennuskunta miehiä ja aseita, kahdella pienellä laivalla ”Miralla” ja ”Poseidonilla”. Jäänmurtaja Sammon murtamaa väylää pitkin ne saapuivat Vaskiluotoon 18.2. Sampo palasi noutamaan pääjoukkoa. Se oli valan itsenäiselle Suomelle vannottuun lähtenyt Libausta 14.2. ja saapui Vaasaan 25.2. Se oli päivälleen kolme vuotta siitä kun Lockstedtin leirillä aloittivat ensimmäiset Suomesta saapuneet harjoittelunsa.

Jääkärien paluusta on monia kuvauksia, tunteellisia ja rempeitä. Linaa Artturi Leinonen, ylihärmäläinen värväri ja kalterijääkärien muistelmien II osassa Kohtalo miestä kuljettaa (ilm. 1960) värikästä kuvausta jääkärien tulosta Vaasaan. Leinonen oli päässyt vapaaksi Siperian karkotuksesta ja palannut keuhkoihin. Hän oli tiiviisti mukana vapaussodan alkuvaiheissa ja odotti muiden mukana kovasti jääkäreitä, ratkaisevaksi vahvistukseksi.

Leinonen kertoo menneensä 19.2. Vaskiluotoon tervehtiäkseen yöllä satamaan saapuneita jääkäreitä. ”Mirasta” astui hiilenpölyinen mies tavallisessa satamatyömiehen asussa: hän oli Leinoselle tuttu alahärmäläinen jääkäri Nikolai Rannanjärvi. Muitakin tuttuja oli etujoukkolaisten joukossa.

Seuraavana päivänä oli näille ensimmäisille tulijoille puolivirallinen vastaanotto tilaisuus hotellin Ernstissä. Puheita ja soittoa, yhden piti Leinonen. Kesken ohjelman suoritusten sattu riemukas näytelmä. Leinonen kertoo:

”Vaasan ehkä tunnetuin musiikkimies siihen aikaan oli urkuri Manu Perttilä, urkuri, pianisti ja säveltäjä. Originelli ja boheemi, joka saattoi juhlia muutaman päivän putkeenkin. Juuri nyt oli sattunut putki päälle Ernstin kabinetissa

yhdessä Jalmari Ruokokosken kanssa. Kolmikko astui väkevästi tunnelmissa saliin, jossa oli juuri menossa korkeaviriteinen isänmaallinen juhlatilaisuus. Manu vaati äänekkäästi puheenvuoroa, koska hänellä oli jääkäreille sanottavaa ja otti sen puheenvuoron enempiä lupia kyselemättä:

Jääkärit hei, alkääpä nyt pöräilkö siellä pöydissänne, kuulkaa mitä minä, Manu Perttilä, sanon. Te saatte mennä tappelamaan, isänmaan puolesta. Mitä te turhia täällä olette, lähtekää nopiasti ja tapelkaa kovasti ja kaatukaa komiasti, koska kerran ootte sotakoulussa olleet. Kun teitä hauratahan, niin minä soitan uruulla komiasti, tottujumalauta.”

Sellainen suurin piirtein oli Manu Perttilän puhe jääkäreille. Loppu häipyi valtaviin suosio-osoituksiin.”

Tuo puhe oli spontaani ja vähemmän juhlallinenkin, mutta kaiken oleellisen se sisälsi. Samanlaisia, huolellisemmin mietittyjä ja harjoiteltuja, he saivat vielä kuulla monta ennen kuin tositoimiin päästiin. Juhlavimmat kuultiin vastaanotto-paraatissa 26.2. Vaasan torilla.

Pääjoukon tuloa Leinonen kuvaa seuraavasti:

Pääjoukko saapui 25. helmikuuta. Vaasaan oli kautta maakunnan saapunut vastaanottamaan jääkäreitä, äitejä, sisaria, morsiamia. Isät ja veljet olivat rintamalla tai muissa sotatoimissa, kertoi Leinonen. Oli poikkeuksiakin, kuten Isä-Matti Laurila, joka oli Mattia ja Ilmaria vastassa.

Illalla marssivat vihreäpukuiset kaupunkiin eikä sinä yönä paljon nukuttu.”

Leinonen tunsikin runosuonen sykkeen ja alkoi värkätä runoa tapahtuman kunniaksi. Jalmari Lahdensuon piti lausua se paraatijuhlissa. Runo kyllä valmistui, mutta kun kova pakkanen ja pu-reva tuuli pakottivat lopettamaan ohjelman kesken, se jäi lausumatta.

Vaikka ohjelmaa siis karsittiin, teki paraati silti vaikutuksen. Lei-

nonen kuva:

”Mahtava, mieleenpainuva oli jääkäriparaati Vaasan torilla. Vihreäpukuiset rivistöt suorittivat saksalaisen paraatimarssin – ennen ja jälkeen tässä maassa näkemätömän. Puheet ja musiikki loivat tunnelmaa historiallisen näkymän ylle.”

Se oli todellakin ennennäkemättöä – vanhan väen hajottamisen jälkeen ei Suomessa ollut kotimaisen sotilaiden paraateja nähty. Eikä preussilaista paraatimarssia, jossa jalka nousi korkealle eteen, koskaan.

Se teki vaikutuksen paitsi siviileihin, myös ylipäällikköön.

Jääkärien paluuseen liittyy vielä erittäin tärkeä kohtaus: kuinka jääkärit selvittäisivät välinsä kenraali Mannerheimin kanssa.

Mannerheimin suhde jääkäreihin oli jännitteinen. Hän oli vannonut valan Nikolai II:lle, ja jääkärien Saksaan lähtöä hän oli pitänyt maanpetturuutena. Hän tiesi miesten Saksassa omaksuneen paitsi sotilassiset taidot myös saksalaiset asenteet.

Mannerheimia suututti myös nuorten jääkärien lähtöisiksi Saksassa saamat ikäänsä nähden korkeat sotilasarvot – hän kiiruhti ylentämään omia ”ryssänupseereita”, etteivät nämä joutuisi palvelemaan jääkärien alaisina. Eikä armeijakuntaakin kommentanut rintamakenraali kovin paljoa jääkärien johtajantaitoihin luottanut. Ja ennen muuta, hän edellytti jääkärien tottelevan häntä kuten muutkin.

Epäluulot olivat yhtä vahvat toiseenkin suuntaan. Jääkärit eivät ylipäällikkönsä tienneet muuta kuin nimen ja sen, että tämä oli taistellut samalla rintamalla, mutta vastapuolella. Heitä kommentaisi ryssänkenraali Mannerheim ja vastapuolta ryssäneversti Svetshnikov, sanoivat jotkut katkerasti.

Ei jääkäreille ollut yksinkertaista alistua tottelemaan vihollisen armeijasta vastikään kotimaahan palannutta tuntematonta kenraa-

lia, joka osasi äidinkielenä ruotsin lisäksi yhtä hyvin venäjää, mutta ei juuri lainkaan suomea. Lyhyen paraatipuheensa Mannerheim luki suomeksi, mutta huomasivatthan kuulijat, ettei hän suomea oikeasti osannut – mahtoiiko itse ylipäällikkö olla se keho suomea yrittänyt paraatipuhuja, joka erään jääkärimuiston mukaan vakuutti, kuinka ”Suomi tarvitsi täitä”.

Eikä jääkäreille ollut mieleen sekään, että he havaitsivat Vaasan kaduilla kuljeskelevan aseista riistuja venäläisiä upseereita sekä että Mannerheim oli ottanut armeijaansa runsaasti Venäjällä palvelleita; Seinäjoen päämajassa puhuttiin enemmän venäjää kuin suomea, oli valitettu. Näitä jääkärit eivät halunneet tovereikseen eivätkä ainakaan esimiehikseen. Sellainen vastahanka ei tietenkään sopinut ylipäällikkö, joka tiesi itseäänkin ryssänupseeriksi kutsuttavan.

Jääkärien ja ylipäällikön välillä vallitsi suuri näkemysero myös siitä, kuinka jääkäreitä käytettäisiin sodassa. Vain viikko jääkärien juhlallisen paluun jälkeen käytiin rajua väantöä tulijoiden ja ylipäällikön kesken – historiankirjoitus puhuu jääkärikonfliktista. Jääkärit halusivat jatkaa yhtenä joukkona, valikoitujen suojeluskuntalaisten kärkeä Tampereen kohti ja ratkaista osaamisensa ylikomissa koko sodan. Asevelvollisina riveihin komennetuille amatööreille he eivät antaneet kovin suurta arvoa ja vielä vähemmän vastassa oleville puolisille. He olivat kolme vuotta odottaneet pääsevänsä vapautustaieteluun. Sotaa oli käyty jo runas kuukausi. Ei heitä kiinnostanut ruveta kouluttamaan usein vastahakoisia asevelvollisia. He halusivat taistella ja ratkaista itse sodan, eikä ainakaan antaa kunnia vanhoille Venäjän armeijan upseereille.

Jääkärit katsoivat uhrautensa antavan oikeutuksen sanoa, mitä halusivat sodassa tehdä. Heidän puhemiehikseen valitsemansa kolme majuria sanoivat senaatin vt. puheenjohtajalle Heikki Renvallil-

le, että ellei vaatimuksiin suostutta, ”Jääkäripataljoona 27. nousee eloon, marssii rintamalle ja valtaa Tampereen.”

Renvallin ei auttanut muu kuin esittää uhkavaatimus ylipäällikkö.

Konfliktin siinä seurasi. Oli tultavaksi hyvin tärkeää, miten se ratkeaisi.

Omanarvontuntoinen Mannerheim loukkaantui tietenkin jo siitä, että senaatin puheenjohtaja, siviilimies, tuli hänelle esittämään jääkärien lähetystön ottamista vastaan. Ylipäällikön hermot olivat muutenkin kireällä, koska hän oli vasta nyt saanut tietää saksalaisten kutsumisesta maahan – sitä hän ei olisi hyväksynyt. Nyt saksalaisten kasvatit pyrkivät antamaan hänelle neuvojan, kuinka sotaa piti johtaa. Renvallin kertoman mukaan kenraali ”kävi valkeaksi vihasta”.

Tilanne oli kuitenkin sellainen, ettei kenraalilla ollut muuta mahdollisuutta kuin ottaa majurit vastaan. Seinäjoen asemalla, esikuntajunassa, kohtasi maaliskuun 2.päivänä 1918 kaksi tahtoa. Ylipäällikkö nieli ylpeytensä ja suostui kompromissiin, jonka sisältö kuitenkin oli paljon lähempänä hänen alkuperäistä suunnitelmaansa. Jääkärit puolestaan kokivat ensimmäisen kerran kenraalin karisman ja tyytyivät sisällölliseen tappioonsa. Jo seuraavana päivänä annettiin päiväkäsky yhdeksän jääkäriyrykmentin perustamisesta. Jääkäreistä tuli kouluttajia, jotka sitten johtaisivat nuorempana päällystönä joukkoja; komentajina pysyivät kokeneemmat vanhemmat upseerit, jääkärien vaatimuksesta myös saksalaisia.

Mannerheimin suunnitelma oli ilman muuta parempi kuin jääkärien. Vaikka jääkäripataljoona oli iskuvuimainen, ei sillä yksin olisi sotaa voitettu. Kun muistetaan, kuinka tehokkaaseen puolustukseen punakaartit Tampereella kykenivät, olisi jääkärien hyökkäyshenkinen keskittäminen sen valtaamiseen voinut maksaa kerta kaikkiaan liikaa heidän vertansa.

Nyt suurhyökkäystä siirrettiin kunnes jääkärit olivat ehtineet kouluttaa asevelvollisista johtamansa joukot – nämä sitten ratkaisivat voiton pohjoisrintamalla täpäristi ennen kuin saksalaisten Itämeren-divisioonan maihinnousu ratkaisi sodan Etelä-Suomessa.

Voidaan sanoa, että jääkärien paluuta seurannut yhteenotto heidän ja Mannerheimin välillä, jossa Vaasan senaatti toimi eräänlaisena välittäjänä, vahvisti pysyvästi Mannerheimin auktoriteetin ylipäällikkönä. Halua hänen syrjäyttämisekseen ja korvaamiseksi ”kotimaisella” miehellä, vaikkapa jääkäri Aarne Sihvolla, oli edelleen, mutta yhtään vakavaa yritystä ei tehty. Jääkärit oppivat kunnioittamaan Mannerheimia. Tulevaisuudessa poliittisissa konflikteissa 1920-luvulla jääkärit ja varsinkin heidän liittonsa olivat näkyvästi Mannerheimin tukena. Mannerheim puolestaan oppi arvostamaan jääkäreitä. He taistelivat vapausdassaa hyvin. Talvi- ja jatkosodassa ylipäällikkö uskoi heille mitä vaatvimpia komentajatehtäviä.

Jääkärihistorian paluuvaihe päättyi Seinäjoen asemalla maaliskuun 2. päivänä käytyyn tiukkasanaiseen keskusteluun. Sen jälkeen Mannerheim totesi jopa: ”On muitakin kuin minä, jotka voivat johtaa sodan onnelliseen päätöseen, mutta ilman jääkäreitä ei sitä voi tehdä kukaan.” Mannerheim ei ollut kompromisseja harrastava mies, mutta järveä hän oli. Jääkärien kanssa oli järkevää taipua kompromissiin.

Alkoi vapausdassan se vaihe, jossa jääkärit näyttelivät ainakin lähes pääosaa.

Jääkärit ovat luultavasti komein esimerkki Suomen historiassa siitä, kuinka joskus kannattaa yrittää mahdollisimman.

Huom! Veikko Leväniemen
jääkäriseminaarialustuksen
julkaisemme lehden
seuraavassa numerossa.

Kevään seminaari keräsi runsaasti jääkäriilikeestä ja aatteesta kiinnostuneita osallistujia koko maan alueelta.

Kommodori evp Hannu Luukkonen: Sotilasmusiikilla on aina ollut merkittävä paikka pohjalaisten sydämissä

Vietäessämme Puolustusvoimien Lippujuhlapäivää Vaasan perinnerikkaalla kasarmialueella, ohjelmaan on Pohjanmaan Maanpuolustuskillan ansiokkaalla myötävaikuttamisella saatu sisällytettyä uuden muistolaatan paljastaminen.

Tämä Perinnemuuri, johon Pohjanmaan Sotilassoittokunnan muistolaatta hetken kuluttua paljastetaan, on pystytetty kertomaan niistä sotilasyksiköistä, jotka ovat toimineet Vaasassa.

Puolustusvoimien rakennemuutoksen yhteydessä v. 1952 lakkautettiin Helsingin Santahaminassa toiminut sotilassoittokunta. Sen henkilöstö ja soittimet siirrettiin Vaasaan, jossa aloitti Vaasan Varuskuntasotikunta vuotta myöhemmin. Soittokunnan nimi muuttui Pohjanmaan Sotilassoittokunnaksi vuonna 1990.

Sotilasmusiikilla on aina ollut merkittävä paikka pohjalaisten sydämissä. Vaikka soittokunta on vuosittain esiintynyt keskimäärin 200:ssä tilaisuudessa, olisi sitä haluttu esiintymään vielä paljon enemmän. Sain tämän henkilökohtaisesti kokea läheltä toimiessani virkaurani eri vaiheissa soittokunnan esimiehenä lähes 10 vuoden ajan. Etusijalla ovat olleet veteraanitilaisuudet, joukko-osastojen valat ja vuosipäivät, kutsunnat, koululaiskonsertit sekä muut maanpuolustusjuhlat, joita pohjalaismaakunnissa on näihin päiviin saakka vietetty aina runsaslukuisen yleisön läsnä ollessa. Viime aikoina mukaan tulivat enenevässä määrin myös viihdekonsertit yhdessä muun muassa tangokuninkaallisten kanssa. Salit ovat olleet näissäkin konserteissa aina viimeistä sijaa myöten täynnä.

Pohjanmaan Sotilassoittokunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on ollut maanpuolustushengen ylläpitäminen ja lujittaminen. Sitä työtä se on tehnyt ansiokkaasti, vaikka käy-

Pohjanmaan Alue toimiston henkilöstöä ja Pohjanmaan Sotilassoittokunta 4.6.2013

Pohjanmaan Sotilassoittokunnan muistolaatta on paljastettu. Perinnemuuriin kiinnitetty muistolaatta paljastettiin Puolustusvoimain lippujuhlapäivän aamuna juhallisen lipunnoston yhteydessä. Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja, professori Ilkka Virtasen avauspuheen jälkeen commodori Hannu Luukkonen piti muistolaatan paljastuspuheen. Vaasan kaupungin puolesta muistolaatan vastaanotti kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Tilaisuus oli erityisen juhallinen ja myös tavallaan poikkeuksellinen, sillä oman muistolaattansa juhalliseista musiikista vastasi Pohjanmaan Sotilassoittokunta. Airueina toimivat sotilasmusiikko Pernilla Nilsson ja Matias Muotio.

tehtävissä olleet resurssit eivät aina olleetkaan parhaat mahdolliset. Haluan vielä tässäkin yhteydessä esittää kulloinkin johtovastuussa olleille kapellimestareille ja kaikille soittajille mitä lämpimimmät ja kunnioittavat kiitokset. Olette ne vilpittömästi ansainneet!

Muutama aika sitten monilla meistä oli tilaisuus olla mukana Pohjanmaan Sotilassoittokunnan 60 v juhlaconsertissa Vaasan kaupungin kulttuuritoimijoista lopettaa toimintansa tämän vuoden loppuun mennessä. Uskon kuitenkin, että sotilasmusiikkia tullaan kuulemaan myös tulevina vuosina, mutta ei enää oman soittokunnan, vaan jonkun muun jäljelle jäävän sotilassoittokunnan esittämänä.

Sotilasyksiköiden määrä Vaasassa on pienentynyt rajusti vii-

meisten vuosikymmenten aikana. Mutta muistot elävät ja perinteitä vaalitaan. Tämänäkin päivä on hyvänä osoituksena juuri tästä isänmaallisesta ja hyvin paljon vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien ihmisten toiminnasta. Reserviläisyshdistyksien ja vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien määrä on Vaasassa melkoisen suuri. Joissakin kunnissa, joissa tiloja on joukkojen lakkauttamisen jälkeen jäänyt tyhjäksi, on niihin perustettu ns. ”maanpuolustustalo”. Siellä yhdistykset voisivat säilyttää irtaimistoaan ja esitellä toimintaansa sekä perinteitään.

Olisiko nyt mahdollista, että Vaasan kaupungin päättäjät osoittaisivat vuoden lopussa soittokunnalta vapautuvat tilat tällaiseen käyttöön. Yhdessä viereisen Sotilaskodin kanssa se voisi muodos-

Juhallista lipunnostoa ja muistolaatan paljastusta kunnioitti erityisen näyttävä maanpuolustusjärjestöjen lippulinna, johon Suomen lipun johdolla osallistui 24 järjestölippua.

Musiikkimajuri evp. Leo Tuuli johti Pohjanmaan Sotilassoittokuntaa yli kolme vuosikymmentä vuosina 1956–1989.

taa hyvin toimivan kokonaisuuden myös matkailun kannalta!

Kun kaupunki päätti muuttaa Upseerikerhorakennuksen kulttuurikäyttöön, joutuivat siellä irtaimistoaan säilyttäneet yhdistykset siirtämään materiaalin pois. Näin myös Vaasan Rannikkopatteriston

perinneyhdistys, jonka perinnehuone hyvin luontevasti kuuluisi olla esillä kasarmialueella, jossa joukko-osasto toimi yli 30 vuotta. Myös Pohjanmaan Sotilassoittokunta oli silloin osa patteristoa, joten yhtymäkohtia löytyy.

Pohjanmaan Sotilassoittokunta – Österbottens Militärmusikkår 1953–2013.

Vilkasta konserttitoimintaa vuodesta 1945

Pohjanmaan Sotilassoittokunta esiintyy vuositasolla noin 120 tilaisuudessa pohjanmaan kolmen maakunnan alueella.

Soittokunta on 15 muusikon vahvuinen ammattipuhallinorkesteri, jossa palvelee henkilökunnan lisäksi vuosittain n. 4 varusmiestä suorittaen varusmiespalvelustaan.

Esiinnymme puolustusvoimien tilaisuuksien lisäksi eri veteraanij- ja maanpuolustusjärjestöjen tilaisuuksissa. Pohjanmaalla puolustusvoimien joukkojen vähenyttyä soittokunnan rooli ympäröivän yhteiskunnan keskuudessa toteutettavien soittojen osalta on ollut korostunut.

Soittokunta on tehnyt mm. ke-säsoitto -nimellä tunnettuja puistokonsertteja alunperin Vaasassa, mutta viime vuosina myös merkittävässä määrin kaikkien kol-

men pohjalaismaakunnan alueella. Lisäksi oma konserttitoiminta on ollut aktiivista varsinkin sotilasmusiikin perinnepäivän aikoihin sekä kevään viihteellisissä yhteiskonserteissa yhdessä Satakunnan Sotilassoittokunnan kanssa. Konserttien solisteina on ollut kelpo kattaus maamme eturivin solisteja.

Meneillään oleva puolustusvoimauudistus muokkaa myös valtakunnan sotilasmusiikkitoimintaa uuteen malliin. Tämän uudistuksen myötä 7 maamme 12 soittokunnasta lakkautetaan. Samalla jäljellejäävien soittokuntien soittajavahvuus nousee. Pohjanmaan Sotilassoittokunta on yksi lakkautettavista soittokunnista ja sen toiminta loppuu 31.12.2013.

kapteeni Sami Salmivuori
Kapellimestari

Jääkärimarssi ja Pohjanmaan Sotilassoittokunta, joka esiintyi Jääkäriseminaarissa viimeistä kertaa, sillä vuoden vaihteessa soittokunta lakkautetaan, kuten muutamia muitakin vastaavia soittokuntia.

Vaasalaiset reserviupseerit osallistuivat Norjan Reserviupseeriliiton Helgelandin osaston vieraina Norjan kansallispäivän juhlallisuuksiin Mo i Ranassa

Vaasalaiset reserviupseerit Brage Forssten ja Raimo Latvala osallistuivat Norjan Reserviupseeriliiton Helgelandin osaston vieraina Norjan kansallispäivän juhlallisuuksiin Mo i Ranassa. Mo i Ranan eteläpuolella sijaitsevassa Dalselvissä Ranan kunnan pormestari Kaj Henriksson kutsui vieraat mukaan paraatiin, sen arvokkaimmille paikoille heti lippujen jälkeen.

Norjan kansallispäivän juhlallisuudet 17.5. ovat alkamassa. Ennen päivän juhlahetkiä ja paraateja kokoonnuimme yhteiskuvaan NROF:n Helgelandin osaston toimitilojen edustalla, jotka sijaitsevat aivan Mo i Ranan keskustassa. Vasemmalla kuvassa osaston sihteeri Svein-Arne Jensen ja Yk-baretti päässään on osaston esimies Arne Kristiansen. Paikallisten isäntien ohella vieraita oli myös Uumajasta.

Dalselvissä sijaitsee myös tärkeä muistomerkki Skottilaisen Kaartin (The Scots Guards) muistolle, jossa se taisteli saksalaisia vastaan 17.5.1940. Taistelussa kaatui seitsemän sotilasta ja heidät on haudattu Mo i Ranan kirkkomaahan.

Lippulinna Mo i Ranan kirkon edustalla arvokkaimmalla muistomerkillä, joka on pystytetty sotatoimissa vuosina 1940–1945 kaatuneiden muistolle. Pormestari Kaj Henriksen laski muistoseppeleen lausuen myös muistosanat.

Suomen Jääkärimuseo Finlands Jägarmuseum KORTESJÄRVI

- Museossa kerrotaan jääkäriliikkeen syntyvaiheista, toiminnasta ja sen merkityksestä maamme itsenäisyydelle.
- Jääkärien tarina kertoo lähes 2000 nuorukaisesta, jotka lähtivät Saksaan oppimaan sotataitoja tavoitteenaan itsenäinen isänmaa.
- Perusnäyttelyn lisäksi museossa on viimeisen jääkärien, kenraali Väinö Valveen huone sekä vaihtuvia erikoisnäyttelyitä.
- Museossa on huomattava kokoelma jääkärien sukulaisten lahjoittamaa materiaalia.
- Museokaupassa kiinnostavaa ostettavaa.

Kirja:
Niittokone-
asiamiehistä
jääkäreiksi.
Esitelmää
jääkäri-
seminaareista
1998-2007.
Kirjan hinta
15 euroa.

Avoinnna	ti-ke klo 12.00 - 16.00 tai sopimuksen mukaan 15.6. - 15.8. ti-su klo 11.00 - 17.00
Pääsymaksu	2,50 €/1,50 € (sis. sisäänkäynnin ja opastuksen) Museokauppa

Tilauksesta rooliopastus, jolla "Jääkäri Autio" kertoo värväytymisestä jääkäreiksi, koulutuksesta Saksanmaalla ja saapumisesta Suomeen 1918. Rooliopastuksen hinta 30 € /ryhmä + normaali sisäänkäyntimaksu.

Osoite Jääkärintie 80
62420 KORTESJÄRVI
Puhelin Puh. (06) 2412 9841, 040 148 4420,
040 764 7755
suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi

Vakoilua vai tiedustelua?

USA:ssa paljastunut koko sivistynyttä maailmaa kohauttanut nykyajan tekniikalla tapahtunut itetokoneilla ja puhelimilla liikennöinti on laajin lajissaan.

Tavallisen kansalaisen puhelinliikenteessä ei ilmene valtio- tai muita salaisuuksia. Rikolliset käyttävät puhelimia ja internetiä laajasti, mutta itse asia puhutaan salatusti, jopa koodilla. Ne ovat olleet päiväkohtaisia ja erittäin monimutkaisia ja yhteyden päätyessä koodi hävitetään. Vieläkin lähetetään vakoilijoille viestejä jopa radioaalloilla.

Vakoilua on harrastettu kauan. Sodassa hyökykästä tekevänsapuolet tiedustelija on teke-mässä havaintoja aina H-hetkeen asti.

Iät ajat on vaneilta kiskottu tietoja jopa kidu-tusta käyttäen.

Ennen toista maailmansotaa oli natsi-Saksan ja Neuvostoliiton vakoilu kiihkeää. Sotien jälkeen oli Itä-Saksan vakoilu silmiinpistävä ja tökeröä.

Suomen armeijan eversti Paasonen kehitti erittäin taitavan järjestelmän Neuvostoliiton armeijan salaturadioliikenteen sanomien koodien avaamisen. Niitä vastaan saatiin Saksalta uusia asita ja sotamateriaalia.

Sotien aikana syntyi Saksan miehittämiin maihin vahva ja toimiva vastarintaliike, joka surmasi natsiupseereita ja suoritti tuhoisia iskuja saksalaisten huolto- ja muihin tukikohtiin. Se otti suojiinsa liittoutuneiden elävänä laskuvarjoll amaan laskeutuneita lentäjiä ja karkuun pääs-seitä sotavankeja. Vastarintaliikkeet pitivät ra-diolla koodattuja yhteyksiä liittoutuneisiin mai-hin. Radiolähettimistä jouduttiin siirtämään tois-tuvasti saksalaisten tehokkaan etsinnän vuoksi.

Ns. suuntaradiolla voitiin lähetyksen muuttua muuttaman kymmenen sekunnin aikana. Vs-taanottajan laite hidasti saadun lähetyksen nor-maaliiksi.

Sotien aikana ohjattiin kaukana vihollisen selustassa liikkuvia partioitamme ns. kynel-radiolla. Myös puheradioita oli kehitetty, mutta niiden kantavuus oli lyhyt. Partiolähetetyssä sanomassa saatettiin kuulla: Armi-täti on mennyt kihloihin, Jaakko parani keuhkokuumeesta jne. Sisältö tarkoitti: Toteutakaa isku huoltotuki-kohtaan vasta huomenna. Toisen lauseen sisältö tarkoitti: Ruokapudotus ensi yönä Mesilammen rantaan.

Suomalaisten partioiden tehokkaan iskun jäl-keen he joutuivat tehokkaan takaa-ajon uhreiksi. He eivät tienneet vihollisen takaa-ajon ja saarto-toimenpiteistä. Suomalainen radiotiedustelu oli tarkoin tietoinen vihollisen takaa-ajotoimenpi-teistä ja näin ohjasi partion väistöllä. Josku kävi niin, että partio oli turvassa takaa-ajajien takana ja sai ruoka- ja patruunatäydennystä tu-hotuilla vihollisilta.

Nykyiset vakoilujärjestelmät ovat pitkälle ke-hitettyjä. Jokainen merkittävällä virkapaikalla oleva saa tarkat suojeluohjeet Suojelupoliisilta, Puolustusvoimilta ja Rajavartiolaitokselta. Täl-laisia henkilöitä ovat mm. puolustusvaliokunnan puheenjohtaja ja jäsenistö, eri ministerit, tietyt virkamiehet jne. He ovat ulkovaltojen edustajien seuraamia. Heidän yksityiselämänsä tunnetaan ja voi sitä miespuolista henkilöä, joka ihastuu kut-suilla kutsujen kaunottareen, on viinaan menevä ja naistenmies. Häneltä lipsahtaa "herkällä het-kellä" varjeltuja tietoja, joita ei voi enää muuk-si muuttaa. Hän on koukussa tietoja haluavan kohteeseen ja ennen pitkää hänet paljastetaan.

Vakoilu on muuttunut niistä ajoista, jolloin "metsästäin" maanpettureita.

Ilmari Matinniemi
Toimiuks.evp
Kiuruvesi

Haapajärven sotiemme veteraanien perinnehuone SUOJALUKKO

Osoite:

Kauppakatu 19, 85800 Haapajärvi
Sisäänkäynti kunnan
kulttuuritalon pihan puolelta.

Aikavaraukset:

vapaa-aikavirasto puh. 08 – 769 3201

VASA KRIGSVETERANMUSEUM VAASAN SOTAVETERAANIMUSEO

Kyrkoströmsplan 22
Källarvåningen
Kirkkopuistikko 22
Kellarikerros

Öppet / avoinna:
Sö/su kl./klo: 14:00–16:00

Grupper / ryhmät:

- enligt överenskommelse,
- sopimuksen mukaan.

tel. / puh. (06) 3129 894.

Sinunkin apuasi tarvitaan

Veteraanien henkisen perinnön siirtäminen tuleville sukupolville on meidän kaikkien yhteinen asiamme.

Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös sodan koettelemuksista kertovaa esineistöä.

Auta meitä kokoamaan Pietarsaaren kaupunginmuseon veteraanitilaan asuja, aseita, karttoja, kirjallisuutta, kirjoja, valokuvia, kunniamerkkejä, lippuja, standareja, viirejä, puhdetöitä, sotilaspasseja jne. jotta veteraanitilalle asetetut toiveet toteutuvat.

Mukana hankkeessa ovat Sotainvalidit, Rintamamiehet, Sotaveteraanit, Sotilaspojat, Reserviupseerit ja Reserviläiset.

**Museo päivystää
joka keskiviikko klo 14–17**

Pietarsaaren kaupunginmuseo,

Isokatu 4, puhelin 06–785 1111

Kaukopartiotoiminta tutuksi Vaasan Sotaveteraanimuseossa

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n ylläpitämän Krigsveteranmuseet i Vasa – Vaasan Sotaveteraanimuseon vuoden 2013 vaihtuvaa alainen erikoisnäyttely esittelee kuvin, kartoin, esinein ja näihin liittyvin tekstein Päämajasta johdettua kaukopartiotoimintaa viime sotiemme, erityisesti jatkosodan aikana. Näyttelymateriaali on pääosin peräisin Sotamuseon ja Sota-arkiston kokoelmista. Näyttelyn pystyttämistä on vastannut killan museotoimikunta puheenjohtajansa Per-Erik Fantin johdolla. Aineiston hankinnasta päävastuun on kantanut Raimo Havusela.

Näyttelyn 11.4.2013 avannut Per-Erik Fant kertoi avausaunoissaan, että Päämajasta johdettuja kaukopartioretkiä tehtiin kaikkiaan lähes 300. Näistä 73 toteutettiin lentokonekuljetuksin. Kaukopartiomatkat saattoivat ulottua useita satoja kilometrejä vihollisen selustaan. Retket olivat ensisijaisesti tiedustelumatkia, joihinkin liittyi myös tuhoamisiskuja.

Näyttelyssä on tarkemmin esitelty kolmea kaukopartioretkiä. Partio Möro teki 23.7.–22.8.1941 550 km pitkän tiedustelumatkan jalkaisin. Partio Suokkaan tehtävänä oli v. 1944 hankkia tietoa liittoutuneiden materiaaliirroista Arkangelin radalla. Partio Honkanen teki 13.8.1944 iskun Petroskoin ratapihalle. Kutakin partioretkiä esitellään kartoin, niihin merkityn tapahtumapaikoin ja suoritettujen tehtävien yksityiskohtaisiin kuvauksiin. Näyttelyn runsas kuvamateriaali havainnollistaa tehtäviä ja tunnelmia partioretkillä.

Eniten käytetyt lentokonetypit kaukopartiomiesten kuljetuksissa olivat Heinkel HE 115 ja Heinkel HE 50 C 2. Museotoimikunnan jäsen ja museon taistelukalustoa kuvaavien pienoismallien rakentamisesta vastaava Juha Koivunen on valmistanut näistä konetyypeistä pienoismallit tätä näyttelyä varten. Koneista on myös esillä partioretkillä otettuja kuvia.

Ylivoimaisesti suurinta huomiota näyttelyssä on herättänyt Sotamuseolta näyttelyyn lainaksi saatu kyynelradio. Kyynelradio on Suomessa kaukopartiotoimintaa varten kehitetty kevyt sähkötyöradio. Radiota käyttivät aluksi jatkosodan aikana kaukopar-

Näyttelyn avauksen suorittivat näyttelyn ”kuraattori” Raimo Havusela (vas.) ja museotoimikunnan puheenjohtaja Per-Erik Fant

Näyttelyn avajaisyleisöä. Eturivissä killan kunniajäsen Nils-Erik Nykvist, killan kunniapuheenjohtaja Holger Strandberg sekä Vaasan Lottaperinneyhdistyksen puheenjohtaja Tuula Harjunpää.

tio miehet yhteydenottoihin Päämajaan. Myöhemmässä vaiheessa radiota käytettiin myös divisioonatason esikuntien väliseen viestintään. Radion nimen synnystä on olemassa eri versioita. Erään selityksen mukaan nimellä viitataan ”korpi kuusen kyyneliin”, sillä kaukopartiomiehet lähettivät sanomiaan korpi kuusen suojassa samaan tapaan kuin pontikan keittäjät. Toisen version mukaan nimi tulee radiolle ominaisesta uikutavasta sähkötyöstään.

Kyynelradion kehitystyö alkoi vuonna 1937 pääasiassa radioamatööreistä muodostetun työryhmän toimesta. Radion ensimmäinen koelähetys suoritettiin kesällä 1940. Seuraavana vuonna alkoi varsinainen tuotantotoiminta. Radio oli

aluksi pelkkä lähetin, vastaanottimiksi kehitettiin samoihin aikoihin kaksiputkinen »Töppö». Töppö oli kiinteästi viritetty Lahden pitkäaaltoaseman taajuudelle. Kaukopartiomiehet kuuntelivat Lahden lähetyksiä määrättyinä aikoina ja saivat yleisradio-ohjelman lomassa lähetettyjen tiedotusten avulla selville sanomansa perille menon. Kyynelradion myöhemmät versiot sisälsivät sekä lähettimen että vastaanottimen. Näyttelyssä esillä oleva radio on tällainen sekä lähettimen että vastaanottimen sisältävä laite.

Vaasan Sotaveteraanimuseo (Kirkkopuistikko 22 A) on yleisölle avoinna kesäkaudella 1.6.–15.8. tiistaista perjantaihin klo 10–12 ja 13–16.30 sekä lauantaisin klo 10–14. Kesän jälkeen

siirrytään aukioloaikoihin vain sunnuntaisin klo 14–16. Kaukopartiotoimintaa käsittelevä näyttely on esillä kuluun vuoden loppuun asti.

Ilkka Virtanen

Kommodori Hannu Luukkonen (oik.) tutkii kyynelradiota ja hovi oikeuden presidentti Erkki Rintala toteutettua kaukopartiomatkaa.

Monessa mukana olevat maanpuolustusaktiivit Raimo Latvala (vas.), Alpo Aronen ja Pauli Glader tutustuvat näyttelyaineistoon

Kaukopartiomiesten kuljetuksiin käytetyn Heinkel HE 50 C 2:n pienoismalli.

Kyynelradio mallia M4/75/7 (sisältää lähettimen ja vastaanottimen)

Erään kaukopartiomatkan havainnollistus

Hattuvaaran suunnan taistelut 1944 kesällä

Ilomantsia kohti etenevät kaksi neuvosto divisioonaa 289 ja 176 kuuluivat kenraaliluutnantti Filip Gorolenkon johtamaan armeijaan. Sen 176 divisioonaa komensi eversti V Zolotarjov, valtasi Porajärven heinäkuun 13 päivänä. Kun divisioona oli saanut haltuunsa Porajärven tien risteys maaston yhtymä alkoi levittäytyä. Osa joukoista jatkoi länteen ja pääosa aluksi luoteeseen kohti Kuutamalahtea, ja edelleen kohti Lentieraa, uhaten 14 divisioonan selustaa. Sen komentaja kenraalimajuri Erkki Raappana oli tätä ennakoiden jo 9 päivä heinäkuuta muodostanut Repolan- Porajärven tien suuntaan erillisen taisteluosaston, josta sitten myöhemmin tuli osasto Partinen. 289 divisioona jatkoi päättien suunnassa osan joukoista aina koukatessa korpien kautta suomalaisten selustaan ylästään kolmeen otteeseen yllättämään suomalaiset.

21 prikaatin tilanne huononi koko ajan koska taistelu alue viivytyssuunnassa koko ajan leveni ja sivustojen varmistus, sekä rajajääkäripataljoona 5 komentajana everstiluutnantti Kivikko sai käskyn siirtyä Tolvajärven suuntaan Rajajääkäri prikaatin yhteyteen. Tilanne huononi entisestään koska pohjoinen sivusta jäi näin ollen partioiden havaintojen varaan.

Kun Kannaksella ja Laatokan Karjalassa oli saatu tilanne vakautetuksi, ylipäällikkö irroitti viipurinlahdelta ratsuväkiprikaatin sekä Salmi-Uksunjoella taistelussa olevan Rajajääkäri pataljoonan kolmosen jotka kuljetettiin Ilomantsiin Korentovaaran-Ilajanjärven alueelle.

27.7.44 aamulla Rajajääkäri pataljoona kolme sai käskyn lähettää kaksi joukkuetta Hattuvaaraan tehtävänä partioida Hullarin tietä Lahnavaan pohjoiseen Sivakkavaaran asti.

Matkaan lähti luutnantti Hautamaen johdolla kaksi vajaan joukkuetta klo 11.30. Saman päivän iltana klo 19.45 Hautamäki ilmoitti partion nähneen 4 miehisen vihollispartion Lahnavaan auekalla.

28.7. oli syntynyt kriisi kun klo 19.50 Hattuvaarasta ilmoitettiin partion kahakoineen vihollis komppanian kanssa pitkäaikaan kukkulalla jonka jälkeen partio vetäytyi Koitajoen. Klo 22.00 saatiin ilmoitus vihollisen kärki Palokankaalla.

Tässä entistetty tukikohta, jonka eteen venäläisten hyökkäys pysähtyi 1944

27.7 Hämeenratsurykmentin joukot ylittivät Kallioniemessä Koitajoen klo 17- 22 välisenä aikana

järjestyksessä 3esk, 4 esk, 2nesk, 5 esk. Pion. ja Vies-tijoukkue ja 1 esk.na. Ajp. ja Jsp.Krh. ta 1 tai 2 putkea mukaan.. Klo 22 mennessä Rykmentti Tahvanalassa, jossa annettiin lupa tehdä pieniä nuotioita, sekä valmistaa purilaita.

28.7 Klo 16,10 Krh. joukkueelle lähteä kuormastollaan heti liikkeelle ups. johdolla, miehistö lähtee klo 17.30 Autokuljeksella, purkaus Korentovaarassa.

klo 16.45 sai Korn. Kousa 2/ HRR:tä käskyn lähteä partioon Ilajanjärven taakse vahv. 1+1+9.

28.7. Rykmentti siirtyi Korentovaaraan, Ajp ja Jsp saivat käskyn jättää Raiskioon.

29.7.tuli ilmoitus että vihollisen komppania Hattuvaaran itäpuolella olevalla Sikrenpurolla.

29.7. klo 0600 lähti Kapt. Eero Koivisto komppanian loppuosan kanssa + Krh osasto 2 putkea Hattuvaaraan, jossa arvioi vihollisen vahvuudeksi n. pataljoona.

29.7. komentaja antoi käskyn 1 ja 2 esk. Niskaselle ja Peuralle siirtymisestä Hattuvaaraan ja muodostettiin Os. Sirama., johon tulivat kuulumaan edellä mainitut sekä vahv:ttu Rjp.3.n kapt. Koiviston komppania ja vänr. Laakosen johdolla lähetti ja puhelin ryhmä.

Klo 21.20 Maj. Siraman käskyn anto Hattuvaaran tiellä,Hovattalan kallion luona josta eskadroonat etenivät Hovattalan viime A:n jossa

erosivat.

30.7. Peura eteni tästä 2 km itään Kiukoisten maastoon ja Niskanen suoraan pohjoiseen. Kosketus viholliseen 02.00. Yhteys Niskaseen Peuralta klo 3.15 Malströmin joukkue 2 esk:ta jäi varmistamaan itään. Vihollinen pesiytynyt Sikrenvaaran taloryhmään niin että se vasta klo 06.00saatiin puhdistetuksi. Samaan aikaan suuhdistusta johtanut Ltn. Niskanen haavoittui ja Vänr. Julkunen kaatui. Sotasaalis 6 Pst.tykkiä (45 mm),2 kpl kranaatinheitimiä ja kikitä sekä puhelimia vih.rykmentin salainen arkisto ym. Tappiot: kaat. 1+1+6 haav. 1+1+14. Kaat.vih.laskettiin 80 +11 vankia.Sen jälkeen kun Peura ja Niskanen sivat yhdeyden lähti Peura jatkamaan tien suunnassa itään jään noin 3 kilometrin päähän Sikrenvaarasta.

Klo 6.50 käsky Putkosen ja Pesosen esk.ile marssia heti Hattuvaaraan jossa ryhmitys tien suunnassa, ajp ja Jsp klo 8.00 jälkeen., joht. väär. Tynkynen. samoin saatiin tieto että kantosatuloi on saatu

Klo 8.25 lähtivät komentaja ja tiedustelu upseeri Hattuvaaran kautta Sikrenvaaraan jossa klo 11.10 käskynjako. toinen esk.na edelleen etulinassa, muut eskr.nat toisessa linjassa. Pst ja pionj.ta muodostettiin kivääri joukkueet. Huolto Hattuvaaran eteläpuolella. Päivän kuluessa saatiin Rjp 3:lle alistettuna ollut Krh. joukkue takaisin. Ratsastava patteri Hattuvaarassa. Samana päivänä Rykm. sai radioaseman. Tyk.esk:na marssi

etulinjaan Peuran lohkolle AK:n kuormastok. ja n.60 hevosta ilmoitautui samoin TK kuvaaja Viitasalo.

Klo 20.00 miehitti joukkue Jalkanen 4 esk.ta etulinjan vas.sivulla olleen kukkulan. Klo 21.00 Peura ilmoitti vihollinen hyljännyt asemansa Klo 22.00 Vaihotti Peura etulinjaan Tyk.esk ja 5 esk.ile Rajajääkäri Hurskainen Ilom. SK:ta ilmoitautui oppaaksi..

Samaan aikaan olivat Ryhmä Raappanan hyökkäys valmistelut täydessä käynnissä, kenraalimajuri Raappana oli ylipäällikön käskystä siirretty Ilomantsiin johtamaan tuossa olevia taisteluita. Tämä johtui siitä että Raappana oli ennen sotia Pohjois-Karjalan rajavartioston komentajana ja tunsii alueen hyvin kuljettuaan metsällä syksyisin Ilomantsin alueella.

Rajajääkäri pataljoona 3:n komppania piti asemansa Sikrenpurolla mutta ei päässyt etenemään että olisi päässyt vaikuttamaan Sikrenvaaran talon luona käytävään taisteluun.

Taistelun jälkeen todettiin että rajajääkäri pataljoona 3:n 1 komppanian voimat eivät riittäisi etenemiseen Hattuvaarasta – Lahnavaraan vihollisen vahvuuden takia. Tämän johdosta perustettiin taisteluosasto Ehrnroot jota vahvennettiin ratsastavalla patterilla, kahdella tykki-eskadroonan joukkueella. Osasto Partisen jr 52 kranaatinheitin joukkueella, sekä pioneerijoukkueella ja kuormasto komppaniilla. Viimeksi mainittu oli myös toimitettava perille osasto

Partisen huollon tarvitsema materiaali.

Rajajääkäri komppania sai palata pataljoonansa yhteyteen.

31.7.44 klo 01.00 taisteluosasto Ehrnrooth vasta pääsi jatkamaan vihollisen takaa-ajoa.

Ratsumiehet etenivät nopeasti alajoelle (2.20) jonka sillan vihollinen polttanut,rykmentille alistettu pionj. ja pionp.12 yhdessä korjasivat sillan ja eteneminen jatkui.

Polvikoski saavutettiin klo 3.30 johon eteneminen pysähtyi koska vihollinen joen itärannalla asemassa. klo 6.10 pääsi 4 esk.na yli mutta joutui vetäytymään. Ltn. Heimosen tiedusteltua uuden ylimeno paikan klo 9.20 antoi Rykmentin komentaja käskyn jonka mukaan os.Sirama 1 ja 2.esk:na ylittävät joen n.2km sillan eteläpuolelta. klo 12.30 Esk.na Heimonen eteni suoraan pohjoiseen ja esk. Peura koilliseen.

H. hetkeksi sovittiin 13.40 jolloin ratsastava patteri ampui 7 tuliiskua 3 minuutin väliajoin jolloin vihollinen irtaantui. Majuri Sirama Heimosen mukana.

Silta miehitettiin klo 14.3. jonka jälkeen alkoi korjaus Peuran sotasaalis 2kk.ä 20.kp.lia, 1pikak, 1 kenttä keittiö kentäkaapelia ym.

18.00 Rivistön alku pää Lahnavaarassa jonn jäi 2 esk.na rats.patteri j km.komppania.

Klo 21.30 Hullarin lou naispuolella n 1 km, 4 eskadroona sai kosketuksen viholliseen ja aloitti hyökkäyksen

klo 22.00, ensimmäisen eskadroonan koukatessa Hullarin itäpuolite hyökkäys ei tuottanut tulosta samoin kuin 1.8.44 keskiyöllä uudistettu hyökkäys

Klo 12.00 vihollinen aloitti irtautumisen Hullarin tukikohdastaan ja klo 14.00 mennessä oli alue puhdistettu vihollisista.

Ensimmäinen eskadroona Hämeen ratsurykmentistä varmisti Hullarin, sekä lähetti 2 joukkueen suuruisen osaston luutnantti Helinin johdolla jatkamaan Vuotoniemen suuntaan. Pääosa joukosta lähti etelään kohti Mieronahoa jonne se saapui klo 18.30 ja jossa sai yhteyden osasto Partiseen.

3.8.44 klo 12.30 kenraalimajuri Raappana otti pois komentajuuden Hämeen Ratsurykmentin komentajalta eversti E G Ehrnrootilta, määräten uudeksi komentajaksi majuri Siraman.

Samalla kun kenraalimajuri Raappana poisti eversti Ehrnrootin tehtävästä, hän komentajana käski koota kaikki Vellivaaran mottia vastaan toimivat joukot majuri Seitamon johtoon.

Sotapäiväkirjoista koonnut Viljo Vestman

Veteraanien asia on yhteinen

Maija-Liisa Veteläinen luotsaa Haapajärven sotaveteraaneja

Veljeä ei jätetä, nuoria ei unohdeta! Voisiko lämpimämin ja puhuttelevammin valita tämänvuotuisen valtakunnallisen veteraanipäivän teemaa kuin tällä kertaa on valitut, sanoi Haapajärven Sotaveteraanien uusi puheenjohtaja Maija-Liisa Veteläinen. Hän oli juhlapuhujana kansallisen veteraanipäivän juhlassa 27. huhtikuuta Haapajärvellä.

Maija-Liisa Veteläinen on toiminut Haapajärven kaupunginjohtajana pitkään ja sitä ennen valtuuston puheenjohtajana useita vuosia. Hän on toiminut myös kansanedustajana. Kun hän jätti kaupunginjohtajan tehtävän, valitsivat paikalliset sotaveteraanit hänet Haapajärven Sotaveteraanien uudeksi puheenjohtajaksi. Hän seuraa tässä tehtävässä pitkään toiminutta kotiseutuneuvos Juha Erosta. Nainen sotaveteraaniyhdistyksen puheenjohtajana on vielä harvinaista ja tässä mielessä Haapajärvi on edelläkävijäin joukossa. Haapajärvellä tunnettiin kaupunkineuvos Maija-Liisa Veteläisen aktiivisuus yhteisten asioiden hoidossa. Sotaveteraanit tiesivät sen ja olivat tyytyväisiä, kun saivat kokeneen asioiden hoitajan johtoonsa.

Juhlapuheen pitänyt Maija-Liisa Veteläinen totesi, että noin 38 000 sotaveteraania on enää elossa. Keski-ikä on tosin korkea noin 90 vuoden tietämillä. Veteläisen mielestä kunniavelka on hoidettava loppuun asti.

Haapajärven Sotaveteraanien uusi puheenjohtaja Maija-Liisa Veteläinen ja tänä vuonna 100 vuotta täyttänyt veteraani Juho Pietikäinen tapasivat kirkkomaalla ennen juhlan alkua.

Kotona asumisen tukeminen ja kuntoutus, mihin veteraanit vielä kykenevät, ei maksa kohtuuttomia summia.

– Haapajärven kaupunki osallistuu veteraanien siivospalveluiden kustantamiseen ja muutamien virkistystapahtumiin. Varsinainen kuntoutukseen tarkoitettu raha tulee valtiolta ja veteraanikeräyksistä.

– Maija-Liisa Veteläinen sanoi muistavansa kaupungin tervehdystä v.1987 Haapajärven juhlaan tuodessaan, että veteraanien määrä oli silloin koko maassa noin 340 000. Näiden 26 vuoden

aikana joukot ovat harvenneet 300 000 jäsenellä.

– Joukkojen harvotessa paikallisten yhdistysten toiminta sulautuu piiritasolle ja sen suunnitteluun, miten veteraanien perinteen jatkaminen varmistetaan.

– Perinteen vaaliminen pitää siirtää onnistuneesti nuoremmille ikäpolville. Näin jatkuvuus varmistetaan ja työn arvostus on sille kuuluvassa kunniaissa.

Maija-Liisa Veteläinen puuttui juhlapuheessaan myös teemaan: nuoria ei unohdeta. Hän totesi, kuinka hyvän maan olemme

onnistuneet rakentamaan veteraani-ikäpolven luomalle vahvalle perustukselle. Maa on monessa hyvä, mutta ajat vaihtelevat ja me ihmiset muutamme.

– Globaalit talousvaikeudet, rakenteelliset muutokset ym. aiheuttavat nuorisotyöttömyyttä, miltä hyvä koulutukseen ei aina pelasta. Nuoria ei pidä jättää yksin. Nuorella ei ole aikuisen kokemusta eikä välineitä käsitellä kaikkia ongelmia. Kansakulkijaa ja apua tarvitaan, jotta vaikeiden kausien yli kestäään.

– Ennen sitouduttiin, siedettiin, jaksettiin odottaa ja ponnistella ja ympärillä oleva yhteisö tuki tarpeen tullen. Sotarintamalla syntyi henki: veljeä ei jätetä!

– Nyt täällä kotirintamalla on otettava sama asenne. Kuta paremmin tässä onnistumme, sen paremman tulevaisuuden maalle ja itsellemme varmistamme.

– Veteraani-ikäpolven esimerkki kaivakoon meistä jokaisesta esiin paremman minän kulkemaan nuorten rinnalla, muistutti Maija-Liisa Veteläinen.

Kansallisen veteraanipäivän juhlassa seurakuntatalolla esiintyi laulu-yhtye Pieni Valo. Kaupungin tervehdyksen esitti Teijo Paananen. Jokilaaksojen Musiikkiopiston kansanmusiikkiyhtye esiintyi. Heli Haarala soitti pianoa. Juhla päättyi yhteisesti laulettuun lippulauluun.

Ilmari Luhtasela

Kannus on vajaan 6 000 asukkaan kaupunki Keski-Pohjanmaalla. Tuotamme ja järjestämme hyvinvointipalvelut yhteistyössä Kokkolan seutukunnan, Lestinjokiseudun kuntien ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Kaupungin elinkeinorakenne on monipuolinen. Kannuksessa toimivat monet merkittävät yritykset ja tutkimuslaitokset. Tasapainossa oleva talous, koulutus ja osaava henkilöstö ovat kaupungin menestystekijöitä.

Kannuksen kaupunki toivottaa Pohjanmaan Maanpuolustaja –lehden lukijoille hyvää kesää!

Kannuksen kesätapahtumat osoitteesta **www.kannus.fi**

Kannattaa katsoa!

Pankki, josta saat
bonusta.

Banken, som ger
bonus.

Tutustu osoitteessa op./bonus tai tule käymään.

Läs mer på adressen op./bonus kunder eller kom på besök.

Kokkolan Osuuspankki
Karleby Andelsbank

**KANNUKSEN
VESIOSUUSKUNTA**

Siltakatu 4 A, Kannus Puh. (06) 8741 400
www.k.vesi.fi

Haapajärvellä pidetyssä kansallisen veteraanipäivän juhlassa paikalla olleet sotiemme veteraanit istutettiin kunniaipaalle etupenkkiin.

KONTTORIPISTE

**KOLPPASEN
BETONI**

Veturitie 10,
69150 ESKOLA
Puh: 06-872 682

•Betonituotteet •Mittatilauslementit
•Maatalouselementit •Valmisbetoni
•Sokkelielementit •Betonipumppaukset

www.kolppasenbetoni.fi

Nylands brigads gille rf styrelse höll sitt styrelsemöte i Oravais på furirbostället

Den 6 maj höll Nylands brigads gille rf styrelse sitt styrelsemöte i Oravais på furirbostället. Kvällen inledes med ett informations och diskussionstillfälle med Nylands brigads kommandör kommodor Olavi Jantunen. Inbjudningar hade skickats till olika försvarsföreningars ansvarspersoner för vidare förmedling, till tillfället kom ca 12 personer utöver gillet styrelse. Nylunds brigads gille rf vill rikta ett stort tack till alla som tog sig tid att komma till tillfället TACK.

Kapten Stromberg från Österbottens regementes lifkompangie

Tillfället inleddes med en hälsning av Kapten Stromberg dvs Oravais historiska förenings ordförande Göran Backman. Göran berättade om furirbostället och dess uppkomst.

Efter Görans välkomsthälsning berättade Kommodor Jantunen om brigaden idag och om den NATO response

Göran Backman (alias Kapten Stromberg) Berättar om furirbostället och hälsar gästerna välkomna.

force man kommer att bilda inom en snar framtid. Man har bla kallat in ca 250 reservister som tjänstgjort i brigaden som kustjägare och soldater inom ATU (Am-

phibious Task Unit) även beväringar från brigaden kommer att kunna få en chans att delta i denna trupp. Kommodor Jantunen berättade även att till bri-

gaden kommer också ett antal nya båtar av Jumro U-700 klass att komm. U-700 klassen är en helt ny båt från Marine Alutech i Teijo. Båten kommer att kunna ta 32

soldater och har utrustats med ballistiskt skydd och är dessutom snabbare. Båtar utrustas med avancerad teknologi för upptäckande av fiender samt fjärrstyrda

vapen plattformar. Marinen har beställt 12 stycken av dessa snabba transportbåtar och de kommer att tas i bruk under åren 2014 – 2016.

Gillet understöder Nylands brigad och dess beväringar

Gillet stöder stöder ekonomiskt olika projekt som bedrivs av brigaden. Projekt som bedrivs är bland annat tidningen Fanbäraren, Traditionskullen, beväringsskommittén är också en viktig mottagare av understöd från gillet.

Gillet har aktivt varit med och skapat förutsättningar för aktiv fritidsverksamhet för beväringarna samt skapar förutsättningar för brigaden att i samband med hemförlovningarna utdela stipendier åt förtjänta beväringar. Även MPK har fått understöd av Nylands brigads gille rf, bland annat så har man KOTU i Mellersta Österbotten fått pengar till materialanskaffningar. Ett annat konkret stöd har varit översättningsarbetet på bla handbok för MPK utbildare.

På återseende

Besöket i Oravais gjorde intryck på styrelsemedlemmarna och framför allt Göran Backmans historiska kunskaper och berättarkunskaper imponerade styrelsen.

Nästa gång kommer brigaden förhoppningsvis med en större uppslutning, vilket eventuellt kan betyda eventuellt föreläsningar av utrustning mm. Vi får se vad det blir.

Kommodor Olavi Jantunen berättar om brigaden och Marinen

Nylands brigads gilles styrelse vid monumentet.

Lippujuhlapäivänä laskettiin havuseppeleet Vaasan sankarihautamuistomerkillä. Pohjanmaan Aluetoimiston seppeleen laskivat komentaja Jukka Ranta seurassaan majuri Kaj Nyman. Lisäksi laskettiin Sotainvaldiden ja Vaasan Rintama- ja Sotaveteraanien ja Vaasan kaupungin sekä Vaasan seurakuntayhtymän havuseppeleet. Tilaisuuden musiikista vastasi Pohjanmaan Sotilassoittokunta kapellimestari, kapteeni Sami Salmivuoren johdolla.

Seppelipartiot 19.5.2013. Kaatuneitten muistopäivää vietettiin Vaasassa perinteisiä arvoja kunnioittaen. Seppelipartiot sankarihautojen muistomerkillä lähetettiin Pyhän Kolminaisuuden kirkossa pidetyn kaksikielisen jumalanpalveluksen päätteeksi. Muisto- ja saatesanat lausui everstiluutnantti evp. Mikael Heinrichs. Tilaisuus oli tavallista juhlavampi, koska siihen osallistuivat myös Länsi-Suomen Merivartioston ja Raja- ja Merivartiojoukkojen Perinneyhdistyksen eustajat.

Finländsk och svensk insats räddade estlandssvensk skuta

Estlandssvenskarna hade kommit västerifrån över havet. Trots att de mycket tidigt blev bofasta bönder på de estniska stränderna och öarna längs kusten, tappade de aldrig kontakten med havet. Havet, det var Östersjön och dess vikar. Men samtidigt som dessa svenskar blev bofasta på den estniska kusten, med början under tidig vikingatid, övertog de esternas namn på detta innanhav. I Sverige hade de talat om Östersjön. Som nya kustbor i Estland började de tala om Västerhavet, *Läänemeri*, på samma sätt som esterna, inlandsborna.

Precis som kustborna längs de finländska stränderna, hade också kustborna i Estland varje vinter ett skeppsbygge på gång. Därför att estlandssvenskar och båtär hör ihop. De kustbor som slog sig ned på öarna kring den estniska kusten var helt beroende av sina båtar för fiske och transporter. Även för säljakt. Men det finns en väsentlig skillnad mellan stränderna söder om Finska viken och stränderna på norra sidan där deras stamfränder finlänssvenskarna bor. De långgrunda stränderna längs den estniska kusten krävde båtar som kunde dras upp på stranden till vintern. Först i början av 1900-talet började estlandssvenskarna, eller kustborna som esterna kallade dem, bygga skutor som fick ligga i sjön året runt.

Men långt före det hade dessa kustbor utvecklat en sjöfartstradition i Östersjön – Västerhavet som ett viktigt komplement till fisket och jordbruket.

Potatis och äpplen till Finland

I början av 1800-talet gjordes resor till Finland för att köpa salt, men som snart utvecklades till också annat slag av handel med varor som deras gårdar hemma i Estland gav i överskott. I mitten av 1800-talet började estlandssvenskarna sälja potatis till Finland. Till en början fraktades den i öppna enmastade större skutor som rymde ca 20 tunnor. Kring sekelskiftet 1800-1900-talet började dessa ersättas av tvåmastade större skutor. Ofta galeasriggade. Förutom potatis sålde kustborna i Estland äpplen, rökt fläsk, ved, pitprops (stöttor till gruvdrift) och andra trävaror till finländarna.

Här seglar Hoppet av Spithamn sommaren 2012 på väg in till hamnen i estlandssvenskarnas forna huvudstad Hapsal i västra Estland.

Fisk exporterades också i speciella sumpbåtar.

Det finns belägg för att estlandssvenskarna redan i början av 1600-talet seglade med herrgårdarnas skutor med varor både till Stockholm och Åbo och senare Helsingfors. De baltyska godsägarna avlönade ofta estlandssvenskar som skeppare på sina skutor. Den här verksamheten ledde till att intryck från omvärlden tidigt trängde in i byar och hus också i svenskbygden i Estland.

Sjöfarten bland dessa kustbor var som mest livlig fram till första världskriget. Det finns en uppgift om att det år 1914 fanns ett 50-, 60-tal skutor bland de svenska kustborna i Estland, med ett sammanlagt bruttotonnage på 1000 ton.

Deras skutor högs upp

När ryssarna i samband med den sovjetiska ockupationen förstärkt alla estniska fartyg den 9 oktober 1940 upphörde också den estlandssvenska sjöfarten. Ingen kompensation utgick till de estlandssvenska skutägarna när deras träskutor högs upp. Motivet var att förhindra all flykt ut ur landet!

Men en av de estlandssvenskbyggda skutorna undgick detta grymma öde tack vare att hon redan tidigare hade sålts till Finland omedelbart efter det hon blev färdig. Hon hette *Hoppet av Spithamn*.

Hoppet som kom hem!

Det har funnits många segelskutor kring Östersjön som fått heta *Hoppet*. Av gammalt har vi gett vår skuta ett namn, som förväntas styra hennes öde. Hoppet är ett sådant namn. Dvs hoppet att hon lyckligen skall komma hem igen efter sin färd på det stormiga havet. Och att allt är väl ombord.

"*Hoppet av Spithamn*" fick i fjol sommar komma hem till det vatten, som en gång såg henne födas. Men först efter en lång och irrande färd, som skulle ha kunnat sluta helt annorlunda. Jag talar om galeasen *Hoppet*, som byggdes av estlandssvenskar ute i Spithamn i Västra Estland under åren 1925-26.

Hoppet av Spithamn byggdes på stranden i Spithamn, i dåvarande Rickull kommun på Nuckölandet. Sedan hon endast tillfälligt registrerats i Hapsal, såldes hon redan 1927 till Finland. Hoppet är därför idag en levande dokumentation av den estlandssvenska skutbyggartaditionen.

Själv hörde jag första gången berättas om denna Hoppet-skuta av *Birgit Eldh*, som var rektor för Donner-gymnasiet på Gotland, samtidigt som jag var rektor för Svenska Folkhögskolan i Estland. Birgit hade fötts i Spithamn, en liten bit upp från stranden där Hoppet

byggdes under åren 1925-26. Hon hade just före vårt möte på hennes sommarstuga i Spithamn, det var år 2003, sett denna Hoppet i Visby hamn dit den gamla skutan hade bogserats efter ett allvarligt haveritillbud ute på Östersjön strax innan.

- Den är nu till salu, sade hon.

- Då köper vi henne, replikerade jag mera på skoj.

Men vi gjorde det verkligen, efter en tid, och tog henne till varvet på Beckholmen i Stockholm, och satte henne i samma docka där också regalskeppet *Wasa* började renoveras efter att ha legat på sjöbottnen i 333 år!

Hoppet såldes som nybyggd år 1927 först till *Välax* i Borgå landskommun, sedan såldes hon efter kriget till *Hitis* för att till sist hamna hos *Bergö-Kalle i Saltvik* på Åland, innan hon togs ur yrkesmässig trafik och såldes till Stockholm 1965. - Det var där vi hittade henne.

Vi påbörjade en renovering av henne på Beckholmen i Stockholm, men insåg snart att det måste mera till än en renovering. Det måste bli ett nybygge för att det skulle kunna bli en skuta av henne igen!

Kanslichef *Christoffer Grönholm* vid Svenska folkskolans vänner var då styrelseordförande i det bolag som vi skapat och tack vare hans stora intresse, drivande förmåga och kontakter till olika

finansärer, beslöt vi att börja från början i Finland. Där fanns en bättre beredskap för att sådant här skutbygge än i Stockholm.

Så kom hon gammal, trött och sliten än en gång till Östra Nyland, men nu uppe på en biltrailer och med en bilfärja via Åbo. Vi tog henne till Lovisa, där vi byggde henne helt ny från köl till däck.

Hennes första båtmästare i Spithamn i Estland hette *Mathias Schönberg*. Hennes andra båtmästare heter *Lasse Kiiski* och bor i Borgå. Hans farfar var också skutbyggare, men på Tytärsaar inne i Finska viken, på den estniska sidan före kriget och före flykten till Finland.

Den 10 juli 2010 kunde vi sjösätta det nybyggda skrovet, som är byggt av finländsk furu från i huvudsak *Stensböle gårds* skogar, som ägs av Svenska litteratursällskapet i Finland. Endast vissa partier i fören och aktern är gjorda av den ek som vi, under den tid vi hade det gamla skrovet i Stockholm, fick från Gotland.

När Christoffer Grönholm sedan plötsligt dog innan vi hade hunnit få skutan färdig, stod jag själv inför en svår situation: Vad skulle vi göra med henne? Christoffer och jag hade haft många planer...

Jag fick då fullmakt av SFV:s styrelse att ta kontakt med estlandssvenskarna och höra mig för om deras intresse av att göra Hoppet

färdigt och förverkliga de planer, som vi här i Finland hade haft med henne. Hon var nästan fem-före färdig, men krävde ännu åtskilliga insatser. Själv hade jag inte ensam sådana resurser.

Jag visste från min närapå sjuåriga tid som rektor för Svenska folkhögskolan i Estland, som jag också hade tagit initiativ till att återstarta efter Estlands nya självständighet år 1991, att mina vänner på *Aibolands* museum i Hapsal, det statsägda estlandssvenska museet, hade planer på att också bygga en replik av en gammal estlandssvensk skuta! De drivande krafterna bakom detta var *Alar Schönberg*, tidigare chef för museet, och forskaren och båtbyggaren *Jorma Friberg*, som redan byggt två mindre båtar i estlandssvensk tradition, som de seglade med, bl a till strömmingsmarknaden i Helsingfors, på samma sätt som deras förfäder hade gjort före kriget.

Dessa två, och deras kontakter i landet på olika viktiga nivåer, blev mycket intresserade och vi kom till en överenskommelse! De köpte Hoppet och gjorde henne färdig. Hon blev vacker som en dröm! Hon skall också i framtiden användas som *skolningsfartyg* för blivande sjöofficerare i Estland. En sjöman på den nivån måste också kunna segla. - "Att segla är nödvändigt!"

Riggen till det återuppståndna Hoppet av Spithamn har ritats och byggts under ledning av ålänningen *Allan Palmer*, som också ledde bygget av Tre Kronor i Stockholm. Seglen har sytts av *Jouni Lahdenperä* i Mariehamn.

Sten Westerholm

Information om författaren:

Sten Westerholm arbetade i drygt tjugo år som redaktör i radio och TV i Finland innan han 1990 blev rektor för Svenska Österbottens folkakademi i Närpes. Redan under den tiden engagerade han sig för den svenska minoriteten i Estland och tog initiativ till att återskapa deras folkhögskola efter den nya självständigheten. Var själv rektor för Svenska folkhögskolan i Estland under åren 2000 – 2007, när han pensionerades.

Kulturhistoriker. Löjtnant i reserven.

Kuvassa Reserviupseeriliiton ansiomitalien saajat. Vasemmalla vänrikki Jaska Kojola (RUL pram), insinöörikapteeni Rauno Palo (RUL ham) ja yliluutnantti Paavo Tyni (RUL pram) sekä yliluutnantti Matti Hannuksela (RUL ham).

Kiinteistöpäällikkö, luutnantti res. Timo Sysilampi sai vastaanottaa puolustusvoimain komentajan 4.6. myöntämän Sotilasansiomitalin. Timo Sysilampi on toiminut vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä useissa vastuullisissa tehtävissä kerho-, piiri- ja valtakunnantasolla. Hän toimi myös useita vuosia Reserviläisurheiluliiton puheenjohtajana. Ansiomitalin luovuttivat komentaja Jukka Ranta ja Kotu-päällikkö Juha Ala-aho.

Pohjanmaan Aluetoimisto järjesti ylentämis- ja palkitsemistilaisuuden Vaasan Sotilaskodissa. Kuvassa ylennyksen saaneita reserviupseereita, jotka olivat saapuneet paikalle. Ensimmäisenä rivissä on majuriksi ylennetty Matti Vatka.

Kadettikunnan puheenjohtaja prikaatikenraali Jukka Ojala luovutti ansiomitalin RUL:n puheenjohtaja Mika Hannulalle.

Kari Rönqvist sai Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan Ritarimerkin.

Ylennykset

Tasavallan presidentti on ylentänyt mm. seuraavat Länsi-Suomen sotilasläänin, reservin upseeri 04.06.2013.

Sotilasarvoon MAJURI: Votka Matti Veteli.

Sotilasarvoon KAPTEENI: Kivi Heikki Juhani Kokkola, Kustula, Veikko Vilhelm Lappajärvi, Lauhanen Risto Ensio Seinäjoki, Laurila Hannu Johannes Kokkola, Nyrhinen Vesa-Matti Tapio Ilmajoki, Puranen Hannu Ilmari Lapua, Rytioja Antti Elias Kokkola.

Sotilasarvoon YLILUUTNANTTI: Kotala Esa Juhani Lapua, Ojajärvi Jarmo Kullervo Alajärvi, Palmu Pasi Petteri Kokkola, Piittari Tapio Johannes Vaasa, Suutari Lauri Tapani Haapavesi.

Sotilasarvoon LUUTNANTTI: Pakalen Klaus-Emil Vaasa, Pilli Aki-Petteri Seinäjoki, Puutio Toni Petteri Vaasa, Rentola Jani Teemu Kristian Kokkola, Ristilä Antti-Pekka Tuomas Isokyrö, Vähähyypä Patrik Veli Johannes Kokkola.

Länsi-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Pertti Salminen on ylentänyt mm. seuraavat reservin aliupseeristoon ja miehistöön kuuluvat 04.06.2013.

Sotilasarvoon YLIVÄÄPELI: Klemola Eero Veli Alavus, Olli Ari Allan Mainio Pietarsaari.

Sotilasarvoon VÄÄPELI: Ala-Fossi Mika Matias Ilmajoki, Hakala Juhani Antti Seinäjoki, Hertteli Petri Veli Mikael Kokkola, Nurmi Anssi Jaakko Kauhava.

Sotilasarvoon PURSIMIES: Tobiasson Niko Hanumatti Kauhava.

Sotilasarvoon YLIKER-SANTTI: Heikkilä Jarkko Olavi Kokkola, Joki-Huuki Timo Jaakko Juhani Kokkola, Järf Jari Erik Mustasaari, Lahti Jouni Petteri Kauhava, Lassila Antti Pekka Lapua, Lehtomäki Kari Tapio Seinäjoki, Linjala Aatu Matias Alavus, Mäki Juha Nikolai Lapua, Pitkäranta Jari Matias Isojoki, Pohtola Tommi Saku Mikael Seinäjoki,

Poutanen Juha Petteri Vaasa, Rajala Jarkko Lauri Seinäjoki, Rintasalo Hannu Mikko Ilmajoki, Säänti Ari Tapani Lapua, Uusitalo Mikko Antero Seinäjoki, Vainionpää Matti Henrik Seinäjoki.

Sotilasarvoon KERSANTTI: Antila Jussi-Pekka Henrik Isokyrö, Kangasvieri Jukka Henrik Kokkola, Karikangas Juuso Tapani Seinäjoki, Karjanlahti Juhani Markus Kauhava, Komi Jere Mikael Isokyrö, Kuoppamaa Olavi Oiva Johannes Seinäjoki, Kuosmanen Niko Kristian Kokkola, Lehto Niko Henrik Kauhava, Lindroos Pasi Pekka Kullervo Vaasa, Mahlamäki Ari-Pekka Juhani Kurikka, Murtonmäki Jaakko Samuel Seinäjoki, Mäkelä Tuomas Pauli Juhani Alajärvi, Mäntykoski Joni Kristian Kurikka, Mäntylä Jukka Matias Vaasa, Nattila Joonas Petteri Ilmajoki, Niemi Pasi Erkki Juhani Seinäjoki, Nummelin Kurt Martin Korsnäs, Parkkali Arto Juhani Mustasaari, Passi Matti Samuli Kauhava, Pessinen Lauri Olavi Vaasa, Piiparinen Juha Allan Pietarsaari, Pirkkanen Mikko Matias Seinäjoki, Ploom Timo Soini, Raisio Harri Sakari Vaasa, Rakkolainen Petri Juhani Seinäjoki, Rintala Jyri Jonne Seinäjoki, Saari Jarkko Samuel Seinäjoki, Salmela Mirko Juhani Mikael Jalasjärvi, Salo Veli-Pekka Tuomas Kokkola, Sihto Lauri Mikko Samuli Vaasa, Sippola Juhana Kristian Lapua, Suokas Timo Henrik Kuortane, Sutinen Juho Pekka Isokyrö, Tapanainen Juhani Mikael Vaasa, Tuomisto Sami Mika Seinäjoki, Vesala Antti Juhani Seinäjoki, Viirumäki Jarmo Kristian Seinäjoki, Viljanen Juhana-Matti Johannes Teuva, Vokkolainen Jarmo Henrik Vaasa, Vuolteenaho Hanna Elisa Laihia, Östergård Kevin Leif Vilhelm Seinäjoki.

Sotilasarvoon ALIKER-SANTTI: Kortessmäki Jaakko Johannes Ilmajoki, Mäkiluoma Jarmo Antero Maalahti, Sund Thomas Per Johan Vaasa, Taivalmäki Juha Tuomas Ilmari Jalasjärvi, Talvitie Hannu Petteri Kauhajoki, Tienvieri Mika Antero Vaasa, Tonberg Per Johan Pietarsaari, Tuominen Topi Johannes Isokyrö, Vilponen Joonas Iisakki Kauhajoki, Ahlstrand Tomas Kristian Kokkola.

Sotilasarvoon KORPRAALI: Aho-Mantila Mikko Jaakko Seinäjoki, Alalantela Ville Juhani Alajärvi, Alstamo Aarne-Jalmari Kauhava, Autio Mikko Jaakko Johannes Lapua, Haapoja Samu Petteri Vaasa, Hanhimäki Jari Martti Juhani Kauhava, Helkajarvi Jari Jouko Vaasa, Hietalahti Arto Tapani Vaasa, Hiironniemi Jarmo Jaakko Kuortane, Hirvonen Ville Veikko Seinäjoki, Hotakainen Pentti Tapani Alajärvi, Huhtala Markus Einari Kauhava, Huhtamäki Janne Tuomas Kauhava, Hunnako Pasi Pekka Seinäjoki, Hänninen Jouni Antero Seinäjoki, Jokela Tomi Tapani Seinäjoki, Jokela Toni Heikki Seinäjoki, Jänisoja Ville Petri Juhani Isojoki, Kalajainen Antti Matias Kauhajoki, Kaleva Jukka Sylvester Seinäjoki, Karhumaa Ari-Pekka Olavi Kuortane, Kaslin Joakim Caj Viktor Pietarsaari, Kaunis-aaari Timo Kalevi Seinäjoki, Kero Jukka Matias Kokkola, Keskinen Juho Aleksi Leander Ilmajoki, Kiviluoma Jere Johannes Alavus, Koivunen Janne Johannes Kauhajoki, Luoma-aho Juhana Antero Alajärvi, Majaniemi Janne Ari Johannes Laihia, Myllykoski Petri Johannes Lapua, Mäki Aki Johannes Kauhava, Männikkö Pasi Petteri Seinäjoki, Niskanen Janne Kauko Johannes Kauhava, Ollila Juhana-Matti Seinäjoki, Peltola Jussi Henrik Seinäjoki, Peltotupa Antti Kalevi Seinäjoki, Perkiömäki Pekka Matias Kauhava, Pernaa Pekka Paavo Antero Kauhava, Pihlajaniemi Tero Rafael Kurikka, Polvisalo Matti Juhana Kauhava, Pöyhönen Henri Jaakko Juhana Vaasa, Rintanen Jarmo Tapio Kauhava, Savola Sami Juhani Lappajärvi, Siltala Juhana Mikael Kurikka, Smedman Nicholas Mathias Mustasaari, Sohlström Olli-Pekka Alavus, Suomela Janne Jussi Samuel Vaasa, Taipalus Tuomo Matti Alavus, Talvitie Jyrki Juhana Kauhava, Tiala Toni Juhani Kruunupyy, Widner Sakarias Bengt Johan Mustasaari.

Matti Vatka sai Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan Ritarimerkin.

Mikael Skytte sai Suomen Leijonan ansioristin.

Pohjois-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Jukka Haaksiala on, ylentänyt mm. seuraavat reservin aliupseeristoon ja miehistöön kuuluvat ,

Nuoret partiolaist Seppelpartiossa: Vaasan kaupunki järjesti Kansallisena Veteraanipäivänä perinteisen kansalaisjuhlan sotaveteraanien kunniaksi, jossa seppelpartion hoitivat nuoret partiolaist erittäin tyylikkäästi.

Majuri Kai Nyman kertoi tuoreimmat uutiset puolustusvoimista.

Vuoden vaasalaiseksi veteraaniksi Vaasan kaupunki valitsi Yrjö Savolan. 90 ikävuodestaan huolimatta hän on erittäin aktiivisesti mukana veteraanitoiminnassa. Hän on myös sotainvalidi, joka taisteli jatkosodassa pioneerina Rukajärven suunnalla kentävartioissa. Kuvaan saatiin myös rouva Eila Savola kukkien kera.

Piirit kokoontuivat

Keski-Pohjanmaan reserviupseeripiiri ja reserviläispiiri pitivät sääntömääräiset kevätkokouksensa Kokkolassa 18.4.2013. Kokouspaikan hyvät puitteet ja tarjotut järjesti Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa, Prisma. Tilaisuuden alussa majuri Kai Nyman Pohjanmaan alueoimistosta piti esitelmän – Ajankohtaista asiaa puolustusvoimista. Tilaisuudessa huomioitiin kolme maanpuolustustyössä ansioitunut-

ta henkilöä. RUL hopeisella ansiomitalilla palkittiin ylil res Jani Pikkarainen sekä ylil res Seppo Ruotoistenmäki. Piirin kultaisella ansiomitalilla palkittiin kers res Lassi Suni. Piirin kivi myönnettiin maj Kai Nymanille ja rahastonhoitaja ylik res Rauno Hauta-aholle. Kokous jatkui vielä Keski-Pohjanmaan maanpuolustajien piirin kokouksella.

Teksti Kimmo Tastula
Kuvat Eero Muhonen

Kevätkokouksessa palkitut; Lassi Suni, Seppo Ruotoistenmäki ja Jani Pikkarainen.

Kadettikunta ja Pohjanmaan Kadettiipiiri järjestivät Vaasassa 23.3.2013 arvokkaan maanpuolustusjuhlan, joka oli samalla alueellisen kadettiipiirin 20-vuotisjuhla. Juhlapuhujana oli sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko. Juhlan yhteydessä luovutettiin Kadettikunnan ansiomitaleita ja pienoislippuja sekä muita huomionosoituksia. Kadettikunnan ansiomitali miekkojen kera luovutettiin mm. everstilutnantti evp. Olavi Wetterstrandille (Vaasa) ja hän sai vastaanottaa myös Kadettikunnan pienoislipiun numero 70. Kadettikunnan ansiomitalin saivat mm. eversti evp. Antero Maunula (Seinäjoki) ja majuri evp. Folke Nordman (Vaasa) sekä Suomen Reserviupseeriliiton puheenjohtaja, professori Mika Hannula (Tampere). Pohjanmaan Kadettiipiiri luovutti myös ensimmäiset pienoislippunsa ja numero 1. sai Kadettikunta ry.

ANVIA

**AINA KAIKKI
TOSI HALVALLA!**

Halpa-Halli
AINA KAIKKI TOSI HALVALLA!

PAUHA 2013

SEDU Kurikka, nuorten tutustuminen puolustusvoimiin

Koulutuskeskus Sedu Kurikan turvallisuusalan sekä sisustusalan ensimmäisen vuoden opiskelijat osallistuivat PAUHA- sotaharjoitukseen Lohtajalla 12.-14.4.2013. Turvallisuusalan opiskelijoita oli yhteensä 16 ja sisustusalan opiskelijoita 6. Kurssijohtajana toimi Koulutuskeskus Sedun liikunnanopettaja Teemu Joensuu, joka oli seitsemättä kertaa PAUHASSA kurssijohtajana. Kurssiväpälinä toimi kolmatta kertaa vanhaan malliin Antti Isoaho Numosta. Antilla oli jo kymmenes kerta. Kouluttajan roolissa toimi toista kertaa Koulutuskeskus Sedun opinto-ohjaaja Timo Järvinen.

Päivä alkoi perjantaina 12.4.2013 klo 9.00 Sedu Kurikan opetustiloissa varustamisella. Kun maastovarustus oli valmis, niin seuraavaksi oli järjestäytymiskoulutusta (sulkeisjärjestystä, käsytäminen ja marssiharjoitus). Ruokailu tapahtui Sedu-Kurikassa.

Ruokailun jälkeen bussikuljetuksella kohti PAUHA-sotaharjoitusalueella Lohtajalle. Matkalla katsoimme Maanpuolustuspiiriin (MPK) ja Suomen puolustusvoimien esittelyvideoita.

Iltapäivällä saavuimme Lohtajalle PAUHA-sotaharjoitusalueelle, jossa ilmoitautuimme leirin komentotoimistoon. Saimme

joukkuekohtaisen materiaalin mukaamme ja samalla perustimme leirialueen harjoitusalueelle (kolme puolijoukkueeteltaa).

Illalla oli saha+kirves koulutusta sekä polttopuiden teko yötä varten kaminan lämmittämiseen. Tutustuimme myös sotilaskoti toimintaan. Illan päätteeksi seurasimme lipun laskua sekä kävimme telttamajoituksen turvallisuusohjeet läpi, kipinän tehtävät sekä kipinävuorolistat. Kipinälistan teki puolijoukkueeteltan ryhmänjohtaja, jonka pituus oli yksi tunti. Jokainen opiskelija sai kokea kipinävalvoimisen.

Luantaina kipinä herätti teltassa klo 6.00 ja aamutoimet käyntiin. Sää oli pilvinen ja raikas heti aamutuihin. Aivan loistava sää. !

Aamupala tehtiin taivasalla trängia koulutuksen kautta. Monille nuorille tämä aamupalan nauttiminen oli aivan ensimmäistä kertaa. Loistava kokemus !

Lipun noston jälkeen rastikoulutuksena puolet porukasta meni ilmakivääriharjoitukseen ja tarkkuusammuntoihin sekä toinen porukka harjoitteli kartan lukua ja kompassin käyttöä parakkitoissa.

Maavoimien Länsi-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri Pertti Salminen oli myös tullut

Jirka Kyllönen ja Petra Seittu saavat maanpuolustusleirillä ensikosketuksen kipinävuoroihin. Kuva: Päivi Karjalainen

Lohtajalle tutustumaan PAUHA-sotaharjoituksen. Odotimme myös hänen tuloaan rastikoulutukseen.

Iltapäivällä jatkettiin käytännön suunnistusharjoituksella 3 km radalla. Lunta oli lähes puoli metriä metsässä tarpomista eteenpäin. Urheut nuoret selviytyivät useasti harjoitusradasta ja sää oli onneksi kuiva ja poutainen.

Päivän päätteeksi Kokkolan pelastuslaitos piti ensisammutuskoulutusta sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) koulutusta tukiyksikön päällikkö Maija Haanpää hätä-ensiapukoulutuksen nuorille. Action-toimintaa oli Majan rastikoulutuksessa aina

mukana.

Päivän päätteeksi oli oman huollon koulutusta (vaatteiden kuivattamista ja vaihtamista sekä päivän kruunasi saunassa käynti vetiseen ja hikiseen päivään).

Luantai-illalla oli PAUHA-sotaharjoituksen palkitsemistilaisuus paraatiteltällä. Vaasan sotilassoittokunta soitti viimeistä kertaa PAUHA-sotaharjoituksen merkeissä, joten tilaisuus oli hyvin juhmallinen ja arvokas. Palkitsemistilaisuudessa palkittiin kaikki viisi ja kymmenen kertaa käyneet henkilöt. Kurssiväpälin Antti Isoaho sai kunniakirjan sekä PAUHA-muistomitalin. Loistavaa Antti !

Sunnuntaina kipinä herätti klo 6.00 ja aamutoimet käyntiin. Aamupalan jälkeen valmistauduimme PAUHAN-kursseihin tutustumista sekä ammuntojen seuraamista. Menimme Puolustusvoimien kuorma-autoilla ilmatorjuntakonekivääri paikalle. Kuorma-autoilla siirtyminen leiripaikasta harjoitusalueelle oli mieleenpainuva kokemus.

Ilmatorjuntakonekivääri toiminta ja ammunnat olivat hyvin avartava katselmus kaikille seuraajille, jossa liikkuva taulu yli kilometrin päässä ampumapaikasta.

Ammuntojen seuraamisen

jälkeen palasimme takaisin Puolustusvoimien kuorma-autojen luokse palasimme takaisin leiripaikalle. Tämän jälkeen aloitimme purkaa leirialuetta sekä joukkuekohtaisen materiaalin huoltoa ja palautusta.

PAUHA-sotaharjoitus, joka järjestettiin jo 13.kerran. Itse harjoitukseen osallistui 410 henkilöä, joka oli tähän asti suurin osanottajamäärä.

PAUHA-sotaharjoitukseen osallistui reserviläisiä n. 300 ja Puolustusvoimiin tutustuvia nuoria n. 100. Kurikan lisäksi oli nuoria tullut myös Kokkolasta ja Kauhavaltta.

Tämän jälkeen alkoi busimatka kohti Sedu-Kurikka. Kurikassa palautettiin henkilökohtaisten materiaalin luovutus. Kurssijohtaja Teemu Joensuu jakoi kurssilaisille kurssitodistukset sekä palkitsemiset. Kurssilaiset pääsivät kotirintamalle noin klo 18.30, jolloin uni maittoi kaikkein eniten.

Kaikkien kurssilaisien yhteinen ääni oli lopuksi, että ensivuonna ilman muuta Lohtajan PAUHA-sotaharjoitukseen, josta alkaa kevät.

Kirjoittaja:

Timo Järvinen,
opinto-ohjaaja,
Koulutuskeskus Sedu

Taktiset kivääririkurssit oppimisalustana

"Opinnot" taktisilla asekursseilla henkilökohtaisin aseina jakautuvat kevät- ja syyslukukauteen. Kolme kevään kurssia saatiin päätökseen, jolloin viimeisessä aiheena oli toiminta aluepartiossa.

Tämä uusi partion aseellista voimankäyttöä sisältävä pilottikurssi on selkeä tukikurssi maakuntayksiköille toteutettaville kohteensuojaharjoituksille. Ennen tätä on kuitenkin käytävä neljä edeltävää nousujohteista koulutusjaksoa.

Koska ampumaharjoituksissa ei kyetä täysin mallintamaan oikeaoppista taktista toimintaa, otettiin käyttöön myös airsoft-aseet. Näiden käytöllä saadaan partio- ja ryhmäkohtainen toiminta sisäistymään todentuntuisempaan. Samoin ymmärretään paremmin,

miten ammunnat on linkitetty taktiikkaan.

Olemme laatineet myös kurssitodistuksen sisällön niin, että se antaa lisäarvoa oman ampumaseen hankkimislupa-anomukseen.

Syksyllä opintoryhmälle jatkuu taas kolme nousujohteista kurssia. "Yhteishaku" ensi vuoden kurseille on loppuvuodesta.

Teksti ja kuva
Hannu Maunula

Taktisessa aseenkäytössä joutuu välillä taipumaan.

"Bloody Nose" -kokeilussa PAUHA 2013:n henkilösuojauskurssilla

Pohjanmaan Alueoimisto tilasi "Henkilösuojauskurssi 1:n" -kurssin alueemme maakuntayksiköiden henkilöstölle PAUHA-harjoitukseen. Teemana oli avainhenkilön suojaus jalan ja ajoneuvolla.

Koska Lohtaja tarjoaa erinomaisten mahdollisuuksien kokeilutoiminnalle, tutkittiin kahta uutta taktiikkaa. Kohtaamistilanteesta irtauduttiin "Bloody Nose"-tyyliin ja suojeeseen liitettyllä reserviajoneuvolla evakuoitiin avainhenkilö ylläkkötilanteesta. Sovelletussa vaiheessa koulutusosaston ryhmät suunnittelivat vuorollaan tulylläkö ja vastaavasti evakuoinnin irtautumisineen.

Tilanteenmukaisuus kuvattuine tappioineen loi runsaasti "johtamisen kitkaa", mikä on välttämätöntä analysoinnin ja kehittämisen kannalta. Mitä epäonnistuneempi tilanne, sitä enemmän pohdintaa palautevaiheessa.

Kummastakin kokeilusta saatiin ripakopallinen ajatuksia edelleen kehitettäväksi taktisiksi työkaluiksi.

Teksti ja kuvat
Hannu Maunula

"Yöllä päivää jatketaan" eli henkilösuojauskurssilaiset valmistautuvat saattueajon sovellettuun vaiheeseen PAUHA-harjoituksessa.

Mpk:n ensimmäinen joukkuetason kouluttajakurssi

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Kymenlaakson koulutus- ja tukiyksikkö johti ja toteutti valtakunnallisen kouluttajakurssin Reserviupseerikoulun tukemana 14.1.–21.4.2013 Reserviupseerikoululla ja Valkjärven harjoitusalueella.

Kurssi toteutettiin monimuoto-opiskeluna, joka sisälsi kaksi PvMoodlen avulla toteutettua etätyöskentelyjaksoa ja kaksi Haminassa toteutettua lähityöskentelyjaksoa. Kouluttajakurssin päämääränä oli osana reservin koulutusjärjestelmän täydennyskoulutusta kehittää reserviläisjohtajan kouluttajavalmiuksia.

Reserviupseerikoulu asetti molempiin jaksoihin Puolustusvoimien edustajina harjoituksen johtajan ja vääpelin sekä neljä työryhmien ohjaajaa, jotka ohjasivat MPK:n kouluttajia.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutus- ja tukiyksiköt sekä ilma- ja meripuolustuspäämajien koulutusalueet suorittivat opiske-

Kouluttajakurssin ensimmäisen vaiheen suoritti hyväksytysti 42 reserviläistä, joista 32 osallistui ja suoritti hyväksytysti myös toisen vaiheen.

lijoiden rekrytoinnit MPK:n toimintaan sitoutuneista henkilöistä, jotka kutsuttiin vapaaehtoiseen harjoitukseen. Kouluttajakurssin ensimmäisen vaiheen suoritti hyväksytysti 42 reserviläistä, joista 32 osallistui ja suoritti hyväksytysti myös toisen vaiheen.

Ensimmäisen vaiheen keskeisiä osa-alueita olivat verkko-opiskelu, koulutamistaidon perusteet ja ryhmätasoisien koulutustapahtumien toteuttaminen. Toisen vaiheen keskeisenä teemana oli joukkuetasoisien koulutustapahtumien toteuttaminen. Myöskin Taistelutapa 2015 oli otettu koulutuskokonaisuudessa huomioon.

Kouluttajakurssin hyväksytysti suorittaneilla on Alueoimistojen päätösten jälkeen mahdollisuus toimia kouluttajina Puolustusvoimien Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä tilaamissa koulutustapahtumissa joukkuetason kouluttajina.

Alil (res) Kari Rönqvist

Esikuntatyöskentelyä opittiin Pauhassa

Perinteinen Pauha-harjoitus pidettiin 12.–14.4. Kokkolan Lohtajalla, Vattajan harjoitusalueella.

Esikunnan henkilöstö saapui paikalle torstain ja perjantain aikana. Itse harjoitus käynnistyi täysin palkein lauantaiamuna.

Esikunnan komentotoinen tilannekeskuksineen oli tietyllä tavalla harjoituksen sydän.

Komentopäällikkönä toimi ansiokkaasti Jani Puutio apunaan muuta toimiston henkilöstöä lähinnä Pohjanmaan KOTU:n alueelta.

Joukkoa oli täydennetty myös muutamalla Keski-Pohjanmaan miehellä.

Teksti ja kuvat
Kimmo Tastula

Komentotoimiston henkilöstöä yhteiskuvassa tilanteen ollessa rauhallisempi. Vasemmalta Uurainen, Hauta-aho, Puutio ja Nykvist.

Kämppäkaverukset kohtasivat 26 vuoden takaa. Molemmat olivat va-palveluksessa Pohjan Prikatissa, Oulun Hiukkavaarassa. Vas. Esa Kylmänen, oik. Kimmo Tastula.

Tilannekartan äärellä Pohjanmaan KOTU:n päällikkö Juha Ala-aho ja tilanapäivystäjä Rauno Hauta-aho.

Kohteensuojaus 2 -kurssilta valmiuksia kohdehenkilön kohtaamiseen

Kohteensuojauuskoulutusjärjestelmäämme on uudistettu luomalla uusi, vaihtuvia tilanteita sisältävä kohdehenkilön kohtaamisharjoitus.

Harjoituksessa aluepartio kohtaa eritavoin käyttäytyviä kohdehenkilöitä, joiden toimintaan otetaan kantaa toimivaltuuksien puitteissa.

Maalihenkilöiden roolit on etukäteen suunniteltu ja "luonnenäyttelijät" valittu. Jokaisen partion toiminta analysoidaan ja yhteisesti pyritään löytämään juridisesti oikea ratkaisu. Tavoitteena on lisätä henkilöstön tietoa laillisista voimankäyttöänsäntösten toteuttamisesta.

Koulutukseen on liitetty myös puolustusvoimissa käytössä oleva aseellisen voimankäytön testiammunta. Testiammunnan häiriöpoistotilannetta on "järjeistetty" klikkipatruu-

Testiammunnan vaatimuksena on myös häiriöpoistotilanteen aikana kohteen tarkkailu.

nan käytöllä, jolloin aseesta oikeasti joudutaan poistamaan laukeamaton patruuna.

Lisäksi annettavaa palautetta on kehitetty siten, että suorituksista mainitaan myös

havaitut kehittämiskohteet.

Teksti ja kuva
Hannu Maunula

ABC! PALVELEE:

MA-PE 6-21
LA 8-21
SU 8-21

- Elintarvikemyynti
- Kahvio
- Veikkaus
- Polttoöljy suoramyynti
- Polttoainemyynti

Meiltä
saat
Bonusta
jopa 5%

Kannus puh. 020 780 8420

ESKOPUU OY

69150 ESKOLA
Puh. 06-8744 111, fax 06-8744 220

Asianajotoimisto
Ristikangas & Kinnunen Oy

Vaasanpuistikko 18, 65100 Vaasa
p. (06) 312 0250

Puhtaamman ilman puolesta...

KAUKO LÄMPÖ

KANNUKSEN O
KAUKOLÄMPÖ Y

Puhelin (06) 8743 800
Päivystys 044-0265 633
Fax (06) 873 490

Autokorjaamo
NIKOR OY

Koutosentie 14, 69100 Kannus
☎ 010 3270 440

Maanrakennusliike
HUUKI Oy

SUORITAMME:

- *Erlaisia kaivu- ja nostotöitä
- *Maakaapelointia
- *Maalämpöpöutkien kaivuutöitä

Huuki Janne p. 040 533 8068
Huuki Raimo p. 040 556 7539
Huuki Marko p. 0400 767 346

*Toimitamme maanrakennusaineita

Amfibieövning med havskajak

Jakobstadsnejdens reser- vister ordnade en amfibie- övning med havskajak vid Svanens camping onsdagen den 15 maj i samarbete med paddlingsföreningen Bothnia Canoe.

Efter en teoretisk genom- gång av kajakpaddlingens innersta väsen begav sig gänget ut i de som för nybör- jare kan kännas som smått ranka, havskajakerna. Un- dertecknad är van paddlare från ungdomstiden i Esse, där det paddlades flitigt i ån med hemmagjorda flytetyg av ribbor och utspänt målat lakanstyg. Men med i gänget fanns även nybörjare som för första gången satte sig i kajaken.

Först lastades kajakerna med ”katastrofväskor” med torra byteskläder ifall nå-

got oplanerat skulle inträffa vilket inte skulle varit helt oväntat, sen övades grun- derna sitta i kajakerna och hålla huvudet ovan vattenyt- tan, sedan att ta sig framåt och även att svänga.

Det viktigaste är att hålla sig lugn och hålla tyngd- punkten låg. När gröngö- lingarna med tungan mitt i munnen fått farkosten att hållas upprätt och att reagera på diverse paddelkomman- don begav sig spaningskom- mandot ut på färden, först genom Lysarholmskanalen mot Björnholmsviken.

Under färden gjordes ett antal strandhugg för att råta på benen och för att ändra inställningarna på fotstöden för att slippa spännings- kramp. Återtåget gick runt Lysarholmens andra sida

genom Tomsunds kanal till- baka till utgångspunkten.

Vädret var helt på padd- larnas sida och vårsolen sken med full intensitet när kaja- kerna ljudlöst rände genom det spegelblanka vattnet.

Vi smög oss på ett stort antal gräsänder på flertalet ställen och även in på en ka- nadagås på bara ca 7–8 meters avstånd, några fiender påträff- ades dock lyckligtvis inte un- der rekognoseringssturen.

Gänget klarade sig torra tillbaka till basen vilket var en stor lättnad med tanke på att vattentempen inte var mer än 8 grader vid tillfället. Utflykten upplevdes mycket trevlig av alla medverkande och vår läromästare önskade oss varmt välkomna tillbaka fler gånger för nya färder, mot nya mål.

Pietarsaaren Reserviläiset melomassa

Pietarsaaren seudun reser- viläiset järjestivät amfibio- harjoituksen merikajakkeil- la Svanenin leirintäalueella 15 toukokuuta yhteistyössä Bothnia Canoe melontayh- distyksen kanssa.

Ensiksi pidettiin teoreet- tinen läpikäynti kajaktime- lonnan sisäisistä salaisuuk- sista jonka jälkeen istuttiin kajakkeihin, jotka voivat tuntua melkoisen kiikeril-

tä vasta aloittelijoille. Alle- kirjoittanut on aika tottunut meloja nuoruusajoilta jol- loin melottiin Ähtävänjoes- sa omatekoisilla rimoista ja maalatusta lakanakankaasta valmistetuilla kelukkeilla.

Mukana oli myös täysin kokemattomia ensikerta- laisia jotka istahtivat en- simmäistä kertaa kajakkiin. Ensiksi lastattiin ”katastro- filaukut”, kuivat vaihtovaat-

teet mukaan, mikäli jollekin sattuisi jotain odottamatonta, jonka jälkeen harjoiteltiin kajakissa istuminen ja käy- tiin läpi melontatekniikka.

Tärkeintä on pysyä rau- hallisena ja pitää painopis- teen matalana. Kun aloitte- lijat pystyivät pitämään pään ylhällä ja saamaan kajakit tottelemaan ja liikkumaan lähti tiedustelupartio mat- kaan.

Ensiksi melottiin Lysar- holmenin kanavaa pitkin Karhusaarenlahtea kohti.

Matkalla otettiin useam- paan kertaan maihin, sää- tämään jalkatukia ja jotta saatiin väliillä jaloitella vält- tääksemme pahimmat jänni- tyskrampit.

Paluumatka meni toisel- ta puolelta Lysarholmenia Tomsundin kanavaa pitkin takaisin lähtökohtaan. Sää

oli täysin melojien puolella, kevätaurinko porotti täysillä ja kajakit liukuivat äänettä- mästi peilityneen veden läpi.

Pääsimme hiipimään lu- kuisten heinäsoresien ohi monessa paikassa ja ihan 7–8 metrin päästä kanada- hanhesta, vihollisia ei on- neksi löydetty partioitokella. Jengi pääsi kuivina takaisin tukikohtaan joka sinänsä oli

helpotus, vedenlämpötila oli vain n. 8 astetta sillä hetkel- lä.

Retki koettiin oslistujilta erittäin mukavalta ja oppi- mestarimme toivotti meidät lämpimästi tervetulleita ta- kaisin uusille retkille, uusia päämääriä kohti.

Jan-Erik Backlund

Reserviläisliiton kevätkokous Kokkolassa

Jäsenmäärältään Suomen suurin maanpuolustusjär- jestö Reserviläisliitto jalkautui Kokkolaan 7.4. pitämään vuosikokousta. Tilaisuuden aluksi kirjailija Mikko Porvali esitelmöi mukaansa tempaavaan tyyliinsä jatko- sodan tiedustelutoiminnasta. Esitelmästä kävi ilmi miten suuri merkitys reserviläisten

siviilissä hankitulla ammatti- taidolla oli tiedustelutoimin- nassa, kun tietojen hankinta ulottui laajoille yhteiskun- nan aloille koskettaen mm. geologiaa, insinööritieteitä ja kansantiedettä.

Kokouksen puheenjohta- jaksi valitti Bjarne Kallis johti kokouksen pitkäaikai- sen kansanedustajan koke-

muksella. Kallis ennako- i onnistuneesti tulevaa len- topallomenestystä haastaen ympäri maata paikalle saa- puneet yhdistysten edusta- jat tutustumaan Kokkolan lentopallohumaan.

Oman piirimme puheen- vuoron käytti Reserviläis- liiton puheenjohtajistossakin toimiva Rauno Hauta-aho,

joka toivoi erityisesti lisää nuoria tulemaan mukaan lii- ton jäsenyhdistysten toimin- taan. Kilpailu vapaa-ajasta on kovaa ja nuoria kiinnos- tavan toiminnan järjestämi- nen edellyttää yhdistyksiltä panostusta. Myös liiton toi- minnanjohtaja Olli Nyberg ilmaisi huolensa jäsenmää- rän kehityksestä, sillä jäsen- määrän kasvu on pysähtynyt monessa piirissä, myös meil- lä täällä Keski-Pohjanmaalla. Liiton malliyhdistyksiä valitti Alastaron reserviläi- set on hieno esimerkki siitä kuinka onnistunut jäsenhan- kinta piristää myös yhdistyk- sen toimintaa.

Liiton uusi puheenjohta- ja kansanedustaja Mikko Savola valotti liiton toimia reserviläisten edunvalvon- tatehtävissä ympärillämme tapahtuvien muutosten hei- jastuessa myös maanpuo- lustuskenttään. Maamme yhteiskunnallisten muutos- ten lisäksi ulkomaiden tur- vallisuustilanteesta tapah- tuvat muutokset vaikuttavat

Mikko Porvali esitelmöi jatkosodan tiedustelutoi- minnasta.

maamme puolustusasioiden järjestelyihin, esimerkiksi Islannin ilmatilan valvonta ja Ruotsin ilmavalvonnan ilmitulleet puutteet ovat herättäneet keskustelua sotilaallisesta yhteistyös- tä Pohjoismaiden kesken. Reserviläisjärjestöillä on jatkossa yhä merkittävämpi rooli maanpuolustuskyyyn

ylläpidossa ja järjestöjen vä- lisellä yhteistyöllä saadaan vaikuttavuutta reserviläis- ten edunvalvontaan. Savola korosti yhdistysten toimin- nan olevan Reserviläisliiton tärkeintä toimintaa ja hän kertoi ottavansa mielellään vastaan jäsenistön palautetta ja vinkkejä toiminnasta.

Antti Wall

Alastaron Reserviläiset valittiin vuoden malliyhdistykseksi.

Pohjalaiset MPKL:n 50-vuotisjuhlassa, etualalla Vaasan kiltapiirin puheenjohtaja ja MPKL:n hallituksen jäsen Per-Elof Boström, sitten Juhani Kangas Autojoukkojen killasta sekä Märten Holmberg ja Timo Koukku. Takana vas. Ilkka Virtanen, Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja ja artikkelin kirjoittaja.

Pohjalaiskilloilla kokousten ja juhlien kevät

Kulunut kevät oli Pohjanlahden Laivastokillan kannalta poikkeuksellisen kiireinen kokouskevä. Vaasa oli kokouspaikkana kahdella valtakunnallisella merillisellä toimijalla, oman kevätkokouksensa Pohjanlahden Laivastokilta järjesti tänä vuonna toiminta-alueensa eteläosassa Kaskisissa.

Pohjanlahden Laivastokilta piti sääntöömääräisen kevätkokouksensa 2.3. Kaskisten merivartioasemalla 13 kiltaveljen voimin. Kokouksessa käytiin läpi niin toiminta- kuin tilikertomukset, joiden perusteella vuoden 2012 toiminta voitiin todeta hyvinkin runsaaksi, varsinkin kun killan 30-vuotisjuhla sijoittui kuluneelle toimikaudelle. Niinpä vastuullisille toimihenkilöille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Kokouksen osallistujat saivat myös kuulla Kaskisten merivartioalueen nykyisestä toiminnasta, jossa päällimmäisenä tuli esiin vähenneiden toimintakapasiteettien, niin kaluston kuin miehistönkin osalta, aiheuttamat ongelmat. Isäntänä kokouksessa toimi Suupohjan alueen yhdyshenkilö Antero Honkasalo rouvineen.

Laivastokiltojen keskusjärjestö **Laivaston Kilta** piti vuosikokouksensa Vaasassa Pohjanlahden Laivastokillan ollessa järjestäjävuoressa. Kokous pidettiin Vaasa Sotilaskodissa lauantaina 13.4. Kokoukseen osallistui 16 edustajaa Turun, Kymen ja Pohjanmaan Laivastokilloista. Kokous myönsi tili- ja vastuuvapauden hallitukselle, sekä siunasi kuluvan vuoden toimintasuunnitelman,

jonka tärkeimpiä tapahtumia tulevat olemaan Valtakunnalliset Laivastokiltpäivät Turussa 17.-18.8. Lisäksi jäseniä kehoitettiin osallistumaan myös kesäkuussa Vekaranjärven varuskunnassa pidettäviin Pohjoismaisiin Kiltapäiviin. Pääkillan hallitukseen valittiin ero-vuoroisten tilalle Niilo Siro Kymen Laivastokillasta, Kalevi Ylistö ja Reino Varinowski Turun Laivastokillasta sekä Erkki Lehtimäki ja Matti O. Vironmäki Pohjanlahden Laivastokillasta. Hallituksessa jatkavat Jouni Aho (varapuheenjohtaja) ja Jouko Andström Turun Laivastokillasta, Teuvo Roden (sihteeri) ja Timo Koukku Pohjanlahden Laivastokillasta sekä Tapio Riikonen Kymen Laivastokillasta. Puheenjohtajaksi kaudelle 2013–14 valittiin uudelleen komentaja evp. Olavi Niskanen Turun Laivastokillasta. Varapuheenjohtajana jatkaa edelleen Jouni Aho Turun Laivastokillasta.

Myös **Sinisen Reservin** vuosikokous pidettiin Vaasassa samana lauantaina mutta nyt kaupungin hallintotalolla. Sinisen Reservin jäsenyhdistyksenä on kaikkiaan 31 merillistä toimijaa, joiden jäsenet koostuvat pääsääntöisesti laivaston, rannikkotyöstä, merivartioston ja rannikkojääkärien reserviläisistä. Pohjanmaalla po. jäsenjärjestö on kaikkiaan kuusi. Vuosikokouksen aluksi Vaasan kaupungin hallituksen puheenjohtaja Seppo Rapo kertoi kaupungin nyky päivästä painotuksen teollisuuden puolella energiaklusterin merkitystä

kaupungin talouselämälle. Turun Laivastokillan jäsen Jarmo Holm ei enää ollut käytettävissä puheenjohtajaksi, joten uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Robin Elfving Helsingistä. Laivaston Killan jäsenjärjestöstä Sinisen Reservin hallituksessa on edelleen kaksi edustajaa, Jarmo Holm, joka uuden hallituksen järjestäytymiskokouksessa valittiin toiseksi varapuheenjohtajaksi, sekä pitkäaikainen jäsen Tapio Riikonen Kymen Laivastokillasta. Laivastokiltojen jäseniä oli vuosikokouksessa toistakymmentä.

Maanpuolustuskiltojen Liiton 50-vuotisjuhla järjestettiin perjantaina 19.4. Helsingin yliopiston Juhlasalissa. Ohjelma oli varsin musiikkipainotteinen Parolan Panssarisoittokunnan, Kaaderilaulajaj ja luutnantti Raimo Salon vastatessa ohjelmasta. Juhlapuheen piti valtakunnan toiseksi tärkein henkilö, eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma. Puhuja muun muassa arvosti korkealle vapaaehtoisista maanpuolustustyötä, joka ilmenee lukuisten kiltojen muodossa; onhan hän itsekin killan jäsen. Epäselväksi jäi, minkä killan. Puolustusvoimien tervehdyksen toi pääesikunnan esikuntapäällikkö, vara-amiraali Juha Rannikko ja Helsingin kaupungin tervehdyksen kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tatu Rauhamaa. Pohjanmaalta juhlaan osallistuivat Per-Elof Boström ja Märten Holmberg Vaasan kiltapiiristä, Juhani Kangas Autojoukkojen killasta, Ilkka Virtanen Pohjanmaan

Maanpuolustuskillasta, Timo Koukku Merenkurkun Killasta ja Teuvo Roden Pohjanlahden Laivastokillasta. Kutsuvieraiden joukko oli hyvin edustettuna, mutta muuten olisi saanut olla enemmän väkeä tässä juhlassa tilaisuudessa. Ehkä arkipäivänä järjestetty juhla verotti osanottajia.

Seuraavana päivänä oli järjestetty **Maanpuolustuskiltojen Liiton liittokokous** ravintola Ostrobohtinalla. Liittokokous siunasi edellisen kauden toiminnot ja tilit ilman soraääniä, ja hyväksyi liittohallituksen esityksen liittyä maanpuolustusjärjestöjen yhteiseen jäsenrekisterijärjestelmään vuoden 2014 alusta. Käytännössä tämä tarkoitti MPKL:n, RES:in ja RUL:in yhteisrekisteriä. Liittokokous valitsi myös yksimielisesti Pauli Mikkolan jatkamaan liiton johdossa seuraavat kaksi vuotta. Erovuoroisista liittovaltuuston jäsenistä Laivaston Killan edustajana toiminut Teuvo Roden valittiin uudelleen valtuustoon. Hänet oli asettanut ehdolle Laivaston Kilta, Pohjanlahden Laivastokilta ja Pohjanmaan Maanpuolustuskilta. Pohjalaisia edustajia MPKL:n eri luottamustoimissa on Rodeenin lisäksi Vaasan kiltapiirin puheenjohtaja Per-Elof Boström, joka on MPKL:n hallituksen jäsen, kiltapiirin sihteeri Märten Holmberg, Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja Ilkka Virtanen ja Merenkurkun Killan puheenjohtaja Timo Koukku, joka on vaalivaliokunnan jäsen.

Teksti: Teuvo Roden

Maakunnan laajimmat urakointipalvelut meiltä !

KP KONEURAKOINTIA OY

Himangantie 578, 69100 Kannus

Harri Kuusisto 050 567 1825
Kyösti Isohanni 0500 121 004

www.koneurakointia.fi

SUOMENSEJÄN

Osuuspankki

Haapajärven konttori

Sirkka

06-723 5477

Pietarsaari

PRISMA-CENTER

Jakobstad

Vakkurin Kukka

Isokatu 14, 67100 Kokkola
Puh. (06) 831 3884

www.vakkurinkukka.fi

- KULJETUKSET PÄIVITTÄIN YMPÄRI MAAKUNTAA
- MUUTTOKULJETUKSET

KULJETUSPALVELU
Pasi Syrjälä Ky

Rekilantie 581, 69100 Kannus

Puh. 040 7156 049, 06-873 407

Kun ammattitaito ratkaisee

- Uudistutannosta saneerauksiin
- Omakotitaloista sairaaloihin
- Tuotantolaitoksista teollisuushalleihin
- Lämmityksestä jäähdytykseen
- Hanavaihdosta vuosihooltoon
- Suunnittelu ja konsultointiin

POINTEL OY

Talotekniikan moniosaaja
www.pointel.fi

Leppäojatie 7 Kannus
010 42 53 730

Päämäentie 14 Kokkola
010 42 53 731

Vaasan Kiltatalo ehostuneena käyttökunnossa

Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehden maaliskuun numerossa kerroimme Kiltatalon vesihuoltoprojektista ja muista siihen liittyvistä kunnostustoimista. Talven ja kuluneen kevään aikana työt ovat edenneet joutuisasti ja lähes kaikki on saatu valmiiksi suunnitelmien mukaisesti. Kiltatalo on toukokuun alkupuolelta lähtien ollut vuokrattavissa niin jäsenyhdistyksiensä kuin myös ulkopuolisten tahojen käyttöön.

Kiinteistö on nyt liitetty paikallisen vesikunnan välityksellä Vaasan Veden verkostoon ja näin käytössä on kaikki laatuksiteerit täyttävä puhdas vesi. Myös täydellisesti uusittu saunaosasto pesutiloineen on otettu käyttöön. Talon ulkopuolella on vielä jonkin verran työtä maisemoinnin osalta sekä paikoitustilojen

Vaasan Kiltatalo sijaitsee Gerbyssä Solasaarentien päässä rannan tuntumassa. Sieltä on upea näkymä merelle.

lisäämiseksi.

Kiltatalon viihtyisillä tiloilla on ollut sopivasti kysyntää ja käyttöä, vaikka varauksia ei voitu kevään aikana juurikaan voito ottaa vastaan.

Kiltatalon isännän tehtäviä hoitava Seppo Kauppinen kertoo kevään vieraiden olleen tyytyväisiä niin talon viihtyisiin tiloihin kuin myös niiden käyttökorvaustasoon. Tilojen vuokrausta pie-

nimuotoisiin kokouksiin ja juhliin voi tiedustella Kiltatalon isännältä, jonka tavoittaa parhaiten puhelimitse numerosta 044 271 7075.

Raimo Latvala
varapuheenjohtaja

Reserviläisten piirinmestaruuskilpailut

Reserviläisten piirinmestaruuskilpailut Nivalan Pysymällä 9.5.2013

Pienoiskivääri (makuu)

Sarja Y
1. Korp. Mika Tenhunen Nivalan res. 548, 2. Korp. Arto Kunelius Hpj.-Reisjärven res. 303

Sarja Y 50

1. Alik. Yrjö Uusivirta Nivalan res. 586, 2. Korp. Jukka

Saukko Nivalan res. 548, 3. stm. Arvo Hakula Nivalan res. 544

Sarja Y 60

1. Korp. Eero Marjakangas Ylivieskan res. 574, 2. Alik. Matti Ylikoski Nivalan res. 559, 3. Maj. Eino Mehtälä Nivalan res. ups. 494.

Sarja Y 70

1. Korp. Kalervo Simi Ylivieskan res. 566, 2. Ylilt

Paavo Jalander Toholammin res. ups. 557.

Sarja Y 75

1. Kapt. Alpo Hakala Kokolan res. ups. 570, 2. Väap. Ossi Loukkaanhuhta Toholammin res. 565, 3. Ylik. Oiva Laurila Nivalan res. 507

Pienoiskivääri 3 x 20 ls

Sarja Y
1. Korp. Mika Tenhunen Nivalan res. 182 + 114 + 141 = 437

2. Korp. Arto Kunelius Hpj.-Reisjärven res. 161 + 50 + 80 = 291

Sarja Y 50

1. Alik. Yrjö Uusivirta Nivalan res. 191 + 162 + 177 = 533

Sarja Y 60

1. Korp. Eero Marjakangas Ylivieskan res. 192 + 167 + 173 = 532

Hallan Etappi -juoksussa muistetaan Hallan Ukkoa

Hyryn Sporttiklubi järjestää lauantaina 29.6.2013 Hallan Etappi-juoksun. Tapahtuma kunnioittaa Hallan Ukon eli J.A.Heikkisen syntymän 150-vuotisjuhlavuotta.

Juoksutapahtumassa juostavat matkat ovat Hallan Etappi 25 km ja Etappipuolikas 12,5 km. – Hallantalons Jääkärietapin muistomerkki ja takaisin yhteensä 25 km. Etappipuolikasääntyy 6,2 kilometrin huoltopisteen kohdalta takaisin Vuorinmientien risteyksestä. Reitti on pääosin soratietä vaihtelevassa mäkimäaistossa.

Lähtöpaikka on Hyryn salmen Camping Vonka. Yhteislähtö on kello 12.

Lisätietoja tapahtumasta

kertoo Juha Hankkila, 044 2920 253, juha.p.hankkila@gmail.com

Hallan Ukon syntymästä 150 vuotta

Hallan Ukko eli Juho Alfred Heikkinen syntyi 20.7.1863 ja kuoli 5.7.1938. Hänen elämänsä on tärkeä kappale Suomen ja Kainuun historiaa. Erityisesti Hallan Ukko tunnetaan Suomen itsenäistymispyrkimyksiin vahvasti vaikuttaneena henkilönä ja valtiopäivämiehenä.

Hän oli myös maanviljelijä, yrittäjä ja tervetehtailija. Salaisessa erämaaboratoriossa Hallan Ukko teki yhteistyötä maamme

eturivin kemistin, professori Gustav Kompan kanssa (1867-1949) kehittämällä lentokonebensiniä puusta eli nykykielellä biopoltoainetta. Hallan Ukko oli lisäksi porotalouden kehittäjä ja Suomen eteläisimmän paliskunnan perustaja.

Nyt juostavan Hallan Etapin taustahistoria perustuu todellisiin tapahtumiin

Suomen itsenäistymispyrkimyksissä. Kesäkuussa 1915 jääkärialokkaita oli tullut Hyrynsalmelle, mutta he eivät tienneet, kuinka jatkaa eteenpäin. Hallan Ukon ystävä, metsätaloudenjohtaja Oskari Juntunen juoksi kirkonkylältä Hallan kertonnan miesten tulosta. Hallan

Ukko oli tietoinen, että alokaita oli alettu värvätä Saksaan sotilaskoulutukseen, mutta tarkkaa ajankohtaa hän ei tiennyt. Tällä juoksulla avattiin itäinen etappireitti toimivaan kuntoon.

Hallan talosta tuli reitin tunnetuin tukikohta jääkäreiden värväyksessä. Talo siirrettiin 1960-luvulla Helsingin Seurasaareen. Hyrynsalmella talon paikalla on nyt muistopaasi. Hallan Etapin juoksijat kiertävät paaden ja lähtevät paluumatkalle kohti maalia Vonkan leirintäalueelle, joka sekin kantaa vaikuttavaa historiaa aina kivikaudelta saakka.

Keski-Pohjanmaan Res. upseerit ja reserviläiset ampuivat kilpaa

Keski-Pohjanmaan Res. upseerien ja reserviläisten ampumamestaruuskilpailut pidettiin Haapajärvellä 8.–9. kesäkuuta. Kilpailuissa saavutettiin muutama merkittävä tulos. Nivalan Yrjö

Uusivirta ampuu kenttäammunnassa tuloksen 171, joka on valtakunnallisesti hyvä. Mauno Harju Haapajärveltä saavutti reserviläiskiväärillä tuloksen 148 ja Rauli Häkkinen isopistoolilla 548.

Reserviläiskivääri 18 ls RA7

SARJA Y	
1. Arto Kunelius Reisj.-Haa	140
2. Ilpo Matilainen Pyhäjärvi	137
3. Saku Rönkä Pyhäjärvi	119
4. Matti Nikkola Nivala	95

SARJA Y-50	
1. Mauno Harju Haa-Reisj.	148
2. Olavi Rönkä Pyhäjärvi	124

SARJA Y-60	
1. Eino Mehtälä Nivala	68
2. Martti Kauranen Pyhäjärvi	59

SARJA Y-70	
1. Raimo Palomäki Reisj.-Ru	99

KENTTÄAMMUNTA 10+10 ls

SARJA Y	
1. Saku Rönkä Pyhäjärvi	63
2. Arto Kunelius Reisj.-Haa	40

SARJA Y-50	
1. YRJO UUSIVIRTA NIVALA	171
2. Olavi Rönkä Pyhäjärvi	26

SARJA Y-60	
1. Martti Kauranen Pyhäjärvi	137
2. Eino Mehtälä Nivala	107

SARJA Y-70	
1. Alpo Hakala Kokkola	77

Reserviläiskivääri 10 ls RA3

SARJA Y	
1. Saku Rönkä Pyhäjärvi	92
2. Matti Nikkola Nivala	90
3. Arto Kunelius Reisj.-Haa	90
4. Ilpo Matilainen Pyhäjärvi	84

SARJA Y-50	
1. Mauno Harju Haa-Reisj.	88
2. Olavi Rönkä Pyhäjärvi	79

SARJA Y-60	
1. Martti Kauranen Pyhäjärvi	90
2. Eino Mehtälä Nivala	78

SARJA Y-70	
1. Raimo Palomäki Reisj.-Ru	85

PIENOISPISTOOLI 30+30 ls

SARJA Y	
1. Saku Rönkä Pyhäjärvi	481
2. Ilpo Matilainen Pyhäjärvi	461
3. Arto Kunelius Reisj.-Haa	451

SARJA Y-50	
1. Olavi Rönkä Pyhäjärvi	411
2. Saku Rönkä Pyhäjärvi	411

SARJA Y-60	
1. Hannu Nuuskela Kälviä	527
2. Martti Kauranen Pyhäjärvi	451
3. Eino Mehtälä Nivala	448

SARJA Y-70	
1. Raimo Palomäki Reisj.-Ru	381

Kokkolan Reserviupseerit ja Reserviläiset järjestivät yhdessä pistooliammuntailan keskiviikkona 5.6.2013. Ilan aikana ammuttiin erilaisilla pienoispistooleilla. Pientä kisailuakin syntyi, mutta osa keskittymisestä suuntautui hyttysten torjuntaan. Ilta oli onnistunut ja jatkoa on luvassa.

Kimmo Tastula

Muista myös

www.kpmaanpuolustajat.fi

KESKI-POHJANMAAN KOTU-YKSIKÖN KOULUTUSTARJONTA 17.6.–30.9.2013

1. Puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus		
Kohteensuojausharjoitus ja -ammunta / HÄJY 2013	7.–8.9.	Maalahti
Jalkaväkijoukkueen johtaminen / VUORI 2013	20.–22.9.	Haapajarvi
Perusyksikön hallinto ja huolto / VUORI 2013	20.–22.9.	Haapajarvi
Sissitoiminta / VUORI 2013	20.–22.9.	Haapajarvi
2. Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus		
FINNSNIPER 2013	5.–7.7.	Lohtaja
Liikenteenohjaus ja aluepartiointi	5.–7.7.	Haapajarvi
Ase- ja ampumakoulutus	6.7	Kokkola
Perinneaseammunnat	11.7.	Pyhäjärvi
Naisten reserviläisasekurssi	3.8.	Ylivieska
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan kiltä ry:n ase- ja ampumakoulutus	9.8.	Pietarsaari
Haanen Jotos	9.–11.8.	Perho
Jalkaväkijoukkueen taistelu / RANNIKKOMYRSKY 2013	9.–11.8.	Lohtaja
Infanterigruppsstrid / RANNIKKOMYRSKY 2013	9.–11.8.	Lohtaja
Kenttämuonitus taistelussa / RANNIKKOMYRSKY 2013	10.–11.8.	Lohtaja
Jepen Pytty -ampumakoulutus	11.8.	Haapajarvi
12 minuutin juoksutesti / 12 minuters löptest	3.9.	Pedersöre
ICCS voimankäyttö / VUORI 2013	21.9.	Haapajarvi
Tukitoiminta / VUORI 2013	21.–23.9.	Haapajarvi
Kuljetusosaston ajolupakoulutus / VUORI 2013	22.9.	Haapajarvi
Taistelijan testiammunta	28.9.	Veteli
3. Varautumis- ja turvallisuuskoulutus		
Sotilaskotisisarten kenttämuonituskurssi	11.8.	Lohtaja
Kiviniityn lukion maastokurssi	15.–16.8.	Lohtaja
Kokkolan yhteislyseon lukion turvakurssi	30.8.–1.9.	Lohtaja
Itsepuolustuskoulutus / Kokkolan kaupunki	3.9.–17.9.	Kokkola
Itsepuolustuskoulutus / Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	1.9.–30.11.	Ylivieska
Nuorten turvakurssi	2.9.–22.11.	Reisjärvi
Lohtajan yläkoulun maastopäivä	13.9.	Lohtaja
Pelastuskoiraohjaajien koulutus	13.–15.9.	Lohtaja
Nuorten maastokurssi / VUORI 2013	20.–22.9.	Haapajarvi
Naisten maastokurssi / VUORI 2013	21.–22.9.	Haapajarvi

**Länsi-Suomen
maanpuolustuspiirin
piiritoimisto
Keski-Pohjanmaan
koulutus- ja tukiyksikkö,
yhteystiedot takasivulla**

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARUTBILDNINGSFÖRENINGEN

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Keski-Pohjanmaan
Maanpuolustajien
piirin ja Vaasan
Reserviupseeri-
piirin tiedotus- ja
jäsenlehti.

Päätoimittaja:
Heikki Pääjärvi,
Lähdetie 4,
68600 Pietarsaari,
puh. 040 519 9955,
e-mail: paajarvi@multi.fi

Lehtityöryhmä:
Raimo Latvala,
Heikki Pääjärvi,
Markku Takala ja
Kimmo Tastula.

Lehden talous:
Rauno Hauta-aho
Ajurintie 28
67100 Kokkola
puh. 040-581 7412
e-mail:
rauno.hauta-aho@sok.fi

Pankki
Nordea Kokkola
106530-204150

**Seuraava
Pohjanmaan
Maanpuolustaja
3/2013: lokakuu.
Aineisto 29.9.2013**

Osoitteenmuutokset:
RES ja RUL:
Jäsensihteeri
Virpi Kukkonen
(MPY Oy)
Puh (09) 4056 2011,
fax (09) 499 875
Sähköposti:
jasenasiat@rul.fi

Autojoukkojen Kiltä
Ari Olli 050 375 4257
ari.oli@kolumbus.fi

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus
Päivi Kultalahti

Paino:
Keski-Pohjanmaan
Kirjapaino Kokkola
Painos: 6 000 kpl

Reserviläisten testaajakurssi elokuussa Lahdessa

Tässä MPK:n koulutus-
päällikkö Juha Niemen
viesti teille kaikille, ol-
kaa yhteydessä alueenne
MPK:n henkilöihin, niin
saamme yhteistyöllä hen-
kilöitä tähän koulutustilai-
suuteen.

Juha Niemen viesti:
Tervehdys ja hyvä kesän
alkua kaikille!

Tänä vuonna reservi-

läisten kuntotestaajakurssi
järjestetään 23-25.8.2013
Lahdessa Hämeen Ryk-
mentin Urheilukoulussa.
Kurssille on varattu 30
paikkaa vapaaehtoisen
maanpuolustuskoulutuksen
käyttöön. Kurssi toteutetaan
puolustusvoimien tilaamana
kurssina (VEH).

KOTU-yksikköä vast.
kohden on varattu 1-2

paikkaa. Ilmoittautuminen
tapahtuu MPK:n järjestel-
män kautta Päijät-Hämeen
KOTU-yksikön kurssille
”Reserviläisten kuntotes-
taajakurssi 0900 13 11 187”.

Mikäli jäsenistössänne on
halukkuutta sitoutua vapaa-
ehtoisen maanpuolustuskou-
lutuksen testaustoimintaan
(= tulevien paikallispataljo-
nien henkilöstön testaami-

seen), pyydetään ottamaan
yhteys paikalliseen KOTU-
yksikön päällikköön tai
koulutuspäällikköön, jotka
voivat ilmoittaa jääkö heiltä
paikkoja vapaaksi.

Ilmoittautuminen järjes-
telmän kautta on mahdol-
lista alkaen 13.6.2013 ja
ilmoittautuminen sulkeutuu
maanantaina 15.7.2013 ,
jonka jälkeen Päijät-Hämeen

Kotu-päällikkö hyväksyy
oppilaat kurssille ja tekee
tarvittaessa karsinnan jos
ilmoittautuneita tulee liian
paljon.

Päijät- Hämeen KOTU-
yksikön päällikkö toimittaa
hyväksytyt tiedot Päijät-
Hämeen aluetoimistolle, jo-
ka lähettää kutsut kurssille
hyväksytyille 22.7.2013
alkaen

Terveisin
Risto Tarkiainen
Toiminnanjohtaja
Reserviläisurheiluliitto ry
Döbelninkatu 2
00260 Helsinki
Puh. (09) 4056 2060
Gsm. 050 541 2007
Fax. (09) 4056 2061
risto.tarkiainen@
resul.fi
www.resul.fi

UUTISIA KESKI-POHJANMAAN KOULUTUS- JA TUKIYKSIKÖSTÄ

PAUHA 2013 kokosi yli 400 osallistujaa Lohtajalle

Maanpuolustuspiirin pääharjoitus PAUHA 2013 -harjoitus toteutettiin Lohtajalla huhtikuun puolivälissä. Usean vuoden tauon jälkeen harjoituksen johti Pohjanmaan KOTU-yksikkö. Etelä- ja Keski-Pohjanmaan KOTU-yksiköt vastasivat harjoituksen tukikurssien toteutuksesta. Salmiselta. Harjoituksen painopiste oli puolustusvoimien tilaamassa sotilaallisessa koulutuksessa ja nuorille suunnatussa varautumisen ja turvallisuuden koulutuksessa. Ennätysmäärän osallistujia koonnut harjoitus sai ansaittua kiitosta harjoituksessa vierailleelta Länsi-Suomen sotilasläänin komentajalta kenrmi Pertti Salmiselta.

Harjoitus oli viimeinen, joka toteutettiin LENTOSK:n tuella. Tätä kirjoitusta laadittaessa ei vielä ole selvittynyt mistä tuki vastaisuudessa saadaan. Uskon kuitenkin vahvasti, että viimeistään syksyllä tukijärjestelyitä päästään suunnittelemaan uuden yhteistyökumppanin kanssa.

Aktiivisia toimijoita palkittiin lippujuhlapäivänä

Puolustusvoimien lippujuhlapäivänä huomiointiin yksikön kouluttajia reservin ylennyksillä ja valtiollisilla kunniamerkeillä. Majuriksi ylennettiin pitkän linjan kouluttaja Matti Vatka Vetelistä ja yliväapeliksi kuljettajakoulutuksen puuhamies Ari Olli Pietarsaaresta. Lisäksi PAUHA- ja VUORI -harjoituksissa lääkintätehtävissä toimintanut oululainen Jaako Linna ylennettiin luutnantiksi.

Tasavallan Presidentti myönsi Suomen Leijonan ritarimerkit Matti Vatkalle ja Kari Rönqvistille. Vatka ja Rönqvist ovat ansiotuneet vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tehtävissä 1990-luvulta alkaen.

Onnittelut ylennetyille ja palkituille!

Taistelukoulutusta, tarkka-ammuntaa, liikenteenohjausta ja sissitoimintaa

Kesän aikana järjestetään kolme harjoitusta, joissa reserviläiset voivat kehittää sotilaallisia taitojaan. Kesäkuun puolivälissä toteutetaan vanhan piiritoimiston maastossa VARIKKO 2014 -harjoitus, jossa painopiste on sovelletussa rakennetun alueen taistelussa ja kohteensuojauksessa. Heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna Pohjanmaan Tarkka-ampujat ry:n kanssa järjestettävässä FINNSNIPER 2013 -harjoituksessa tarkka-ampujakoulutuksen saaneiden reserviläisten osaamista mitataan kolmipäiväisessä koulutustapahtumassa. Elokuun alussa järjestetään sovellettuun jalkaväkitaisteluun keskittyvä

Tarkka-ampujien osaamista mitataan heinäkuussa FINNSNIPER 2013 -tapahtumassa.

Sovellettua taistelukoulutusta järjestetään VARIKKO ja RANNIKKOMYRSKY -harjoituksissa.

RANNIKKOMYRSKY 2013 -harjoitus Lohtajalla. Harjoituksessa pyritään myös soveltamaan maavoimien uuteen taistelutapaan kuuluvia elementtejä.

Puolustusvoimauudistuksen myötä perustettavien paikallisyksiköiden tehtäviin kuuluu mm. omien joukkojen opastaminen ja viran-

omaisten tukeminen. Näihin tehtäviin voi harjaantua Liikenteen ohjaus ja aluepartiointi -kurssilla Haapajärvellä heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna. Kurssi toteutetaan Herättäjäjuhliden yhteydessä, joten kurssin painopiste käytännön toiminnassa.

Kun vielä muistetaan kesän aikana jatku-

vat paikallispäälliköiden johtamat ase- ja ampumakoulutukset sekä perholaisten sissi- ja tiedustelutoimintaan keskittyvä Haanen Jotos, voidaankin todeta, että kesäkuukausien aikana reserviläisille on hyvin monipuolisia mahdollisuuksia omien sotilaallisten valmiuksien ja taitojen kehittämiseen sekä rinnasteisten kertausharjoitusvuorokausien kerryttämiseen.

HÄJY 2013 kokoaa maakuntajoukkojen reserviläisiä Maalahteeseen

Syyskuun alussa järjestetään ensimmäisen kerran HÄJY-harjoitus Maalahdessa. Kyseessä on maanpuolustuspiirin syksyn pääharjoitus, jossa toteutetaan ensisijaisesti maakuntajoukoille suunnattuja sotilaallisia koulutustapahtumia. Tänä vuonna harjoituksen toteuttaa Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan KOTU-yksiköt. Päämääränä on että PAUHA- ja HÄJY-harjoitukset muodostavat tulevaisuudessa selkeän koulutuksellisen kokonaisuuden POHMASTO:n tilaamalle sotilaalliselle koulutukselle.

VUORI 2013 kokoaa 140 osallistujaa Haapajärvellä

Syyskuun puolivälissä järjestettävän VUORI 2013 -harjoituksen painopiste on POHMASTO:n tilaamassa sotilaallisessa koulutuksessa. Koulutusaiheina ovat perusyksikön hallinto ja huolto, jalkaväkijoukkueen johtaminen ja sissitoiminta. Kaikille kursseille voi hakeutua myös MPK:n koulutuskalenterin kautta. Lopulliset valinnat kursseille tekee POHMASTO.

Harjoituksessa järjestetään myös kaikille reserviläisille suunnattua voimankäyttökoulutusta ja naisille sekä nuorille suunnattua maastotaitokoulutusta.

Kurssitarjontaan voi käydä tutustumassa harjoituksen kotisivuilta www.mpk.fi -> Länsi-Suomi -> VUORI 2013.

Hyvää kesää!

Jukka Torppa
Piiripäällikkö
ja Keski-Pohjanmaan KOTU-yksikön päällikkö

Länsi-Suomen maanpuolustuspiirin piiritoimisto

Piiripäällikkö

Jukka Torppa

p. 040 485 4744

jukka.torppa@mpk.fi

lansi-suomi@mpk.fi

Torikatu 40, 5. kerros

Koulutussihteeri

Rhea Nykvist

p. 0400 395 909

rhea.nykvist@mpk.fi

67100 KOKKOLA

Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö

Yksikön päällikkö

Jukka Torppa

p. 040 485 4744

jukka.torppa@mpk.fi

keski-pohjanmaa@mpk.fi

www.mpk.fi

Koulutuspäällikkö

Jani Pikkarainen

p. 050 553 6828

jani.pikkarainen@mpk.fi

www.facebook.com/kpkotu

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN